

گزارش ماهوار سیاست پولی
نگاهی مختصر بر تحولات شاخص های سیاست پولی و نظارت امور مالی

عقرب ۱۳۹۹

خلاصه گزارش

گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی پیشرفت شاخص های فعلی اقتصاد کلان و آخرین گزارش های ثبات مالی افغانستان را در جریان ماه بطور خلاصه تحلیل، ارزیابی و مورد مطالعه قرار میدهد. این گزارش بر اساس تدوین ارقام مالی و پولی که از آمریت های سیاست پولی، نظارت امور مالی و تادیات د افغانستان بانک جمع آوری گردیده است، تهیه می شود. گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی ارقام اقتصاد کلان از سکتورهای پولی، خارجی، حقیقی و سکتور مالی و نیز ارقام مالی آمریت عمومی نظارت امور مالی را در بر میگیرد که توسط کارمندان این آمریت تدوین و تهیه میگردد.

در ابتدای سال مالی ۱۳۹۹ مقدار پایه پولی ۳۲۱،۶۲۸،۹۸ میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاريخ ۳۰ عقرب ۱۳۹۹، مقدار حقیقی پایه پولی 325,592.30 میلیون افغانی ثبت گردیده است و در حدود 1.23 درصد رشد را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

به همین ترتیب، یکی از دست آورد های موفق دافغانستان بانک را میتوان کنترل پول در دوران یاد آوری نمود. پول در دوران که در ابتدای سال مالی ۱۳۹۹ به مقدار ۲۵۹،۳۴۹،۹۸ میلیون افغانی بوده است، به تاریخ ۳۰ عقرب ۱۳۹۹ مقدار حقیقی پول در دوران 285,992.98 میلیون افغانی بوده است و در حدود 10.27 درصد رشد را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

از شروع سال مالی ۱۳۹۹ الی ۳۰ عقرب ۱۳۹۹، د افغانستان بانک حدود ۱,902.37 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلیم اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود ۱46.10 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 29.23 فیصد مجموع تقاضای اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است

. نرخ تورم شاخص عمومی برا ساس محاسبه سالانه، از 5.70 درصد در ماه سنبله به 5.99 درصد در ماه میزان 1399 افزایش نموده است. این تغییر در نتیجه افزایش تورم در هردو بخش شاخص مواد غذایی و غیرغذایی بوجود آمده است

کسر حساب جاری کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ نظر به عین ربع سال قبل کاهش ۱۳ درصدی را نشان میدهد. کسر حساب جاری که در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۱۰۲۸،۳۸ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ به مبلغ ۸۹۳،۵۱ میلیون دالر کاهش نموده است.

کاهش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تآ ناشی از افزایش کمکهای بلاعوض، جهت حمایت مواد غذای و صحتمندی افراد جامعه در مرحله پدیده ناگوار مرض کوید ۱۹، افزایش در وجوه انتقالی افراد خصوصی و افزایش در دریافت های خدماتی در جریان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ می باشد. مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه عقرب سال مالی 1399 مبلغ 24.16 میلیارد افغانی میباشد، در حالیکه مجموع عواید در ماه میزان 30.43 میلیارد افغانی بوده که 6.27 میلیارد افغانی و یا 20.60٪ کاهش را نشان میدهد. مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه عقرب سال مالی 1399 به 301.63 میلیارد افغانی رسیده است که از جمله 153.53 میلیارد و 148.10 میلیارد افغانی آنرا به ترتیب کمک های خارجی و عواید داخلی تشکیل میدهند.

شاخص های اساسی سکتور بانکی مانند مجموع دارائی ها، سپرده ها، سرمایه گذاری و سرمایه مالی در ربع جاری روند صعودی را پیموده است. ضمناً سکتور بانکی در ربع جاری مفاد آور میباشد ولی در مقایسه با ربع قبل مفادآوری سکتور بانکی کاهش نموده است. همچنان سکتور بانکی با داشتن سرمایه مالی کافی و نسبت های بلند کفایت سرمایه از حدود تعیین شده مقرراتی وضعیت سالم و قناعت بخش دارد. این در حالیست که کیفیت قروض هنوز هم ضعیف ارزیابی گردیده و نگران کننده میباشد.

با توجه به گسترش موج دوم شیوع ویروس کرونا نظام بانکی در ماه های آینده در اثر تاثیرگذاری شیوع ویروس کرونا بالای وضعیت اقتصادی ممکن شاهد افزایش قروض صعب الحصول و مصارف ذخیره جبران خساره بیشتر باشند که باعث کاهش مفاد، سرمایه مالی و نسبت های مالی آنها خواهند گردید. ازاینرو، بانکها برای مقابله بامعضله مالی آینده باید اقدامات پیشگیرانه را روی دست گیرند. نکات اساسی پلان ما بعد کووید 19 شامل گسترش فعالیت های بانکی، اعطای اعتبارات جدید، اقدامات لازم بمنظور کاهش مصارف، به تعلیق درآوردن توزیع سود سهام در سال 2020، ارائه گزارش به شکل الکترونیک، تجدید قروض و نرمش در صنفبندی و سنجش خطرات قروض که توسط ادارات سومی مانند ACGF، IFC و USAID تحت تضمین قرار گرفته اند.

فهرست مطالب

5.....	سکتور پولی.....
6.....	1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی.....
6.....	1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار.....
11.....	1.4 نرخ مبادله.....
19.....	3. سکتور خارجی.....
19.....	3.1. بیلانس حساب جاری.....
23.....	4. سکتور مالی.....
26.....	5. سوئفت.....
26.....	6. سکتور بانکی.....
26.....	خلاصه گزارش.....
28.....	نگاهی مختصر بر سکتور بانکی.....
30.....	6.1 مجموع دارائی های سکتور بانکی.....
32.....	6.2: مجموع قروض.....
33.....	6.2.1: کیفیت قروض.....
36.....	6.2.2: انواع قروض.....
36.....	6.2.3: توزیع سکتوری قروض.....
37.....	6.2.4: قروض اشخاص مرتبط.....
37.....	6.2.5: دارائی های متصرف شده.....
37.....	6.3: سیالیت سکتور بانکی.....
37.....	6.3.1: دارائی های سیال.....
38.....	6.3.2: ذخایر الزامی.....
39.....	6.3.3: طلبات بین البانکی.....
40.....	6.3.5: مجموع سپرده ها.....
42.....	6.4: سرمایه سکتور بانکی.....
43.....	6.5: مفاد آوری سکتور بانکی.....
46.....	6.5.1: نرخ تکتانه قروض.....
46.....	6.5.2: نرخ تکتانه بر سپرده ها.....
47.....	6.6: اقلام خارج از بیلانس شیت.....

سکتور پولی

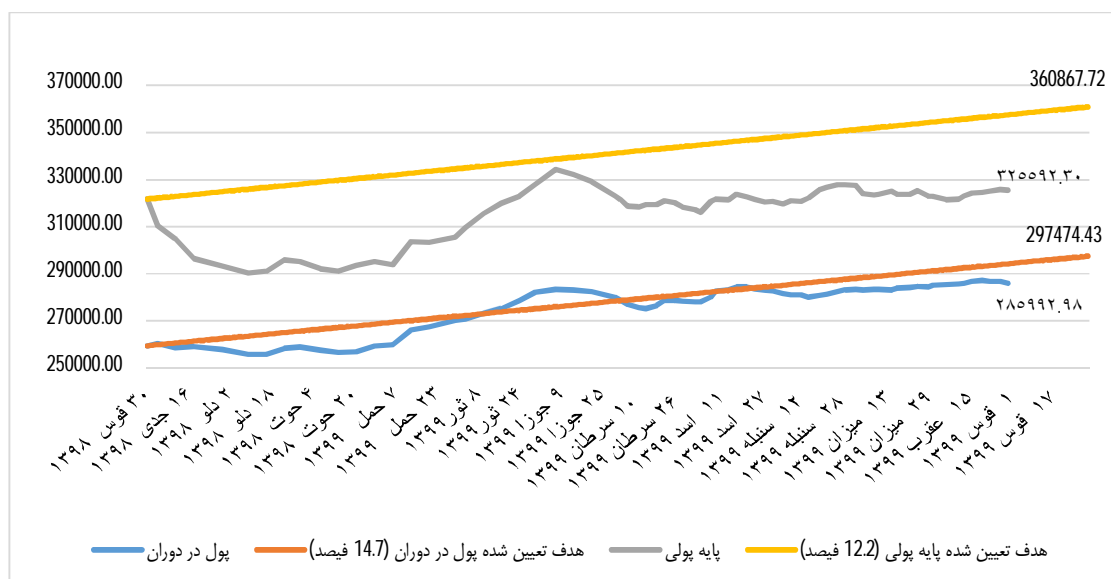
آمریت عمومی سیاست پولی با در نظر داشت شرایط اقتصادی کشور و در چارچوب کانال های اساسی و مؤثر تقاضای پولی، برنامه مالی دولت (عواید و مصارف بودیجوی)، چشم انداز رشد اقتصادی و سطح عمومی قیمت ها در کشور، پلان سیاست پولی د افغانستان بانک را طرح می نماید.

به همین اساس، آمریت عمومی سیاست پولی رشد پایه پولی و پول در دوران را منحنی شاخص ها و اهداف مقداری تعیین نموده است.

در ابتدای سال مالی ۱۳۹۹ مقدار پایه پولی ۳۲۱،۶۲۸،۹۸ میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاريخ ۳۰ عقرب ۱۳۹۹، مقدار حقیقی پایه پولی 325,592.30 میلیون افغانی ثبت گردیده است و در حدود 1.23 درصد رشد را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

به همین ترتیب، یکی از دست آورد های موفق د افغانستان بانک را میتوان کنترل پول در دوران یاد آوری نمود. پول در دوران که در ابتدای سال مالی ۱۳۹۹ به مقدار ۲۵۹،۳۴۹،۹۸ میلیون افغانی بوده است، به تاریخ ۳۰ عقرب ۱۳۹۹ مقدار حقیقی پول در دوران 285,992.98 میلیون افغانی بوده است و در حدود 10.27 درصد رشد را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

چگونگی میزان رشد حقیقی و اهداف تعیین شده پایه پولی و پول در دوران برای سال مالی ۱۳۹۹، در گراف زیر نشان داده شده است.

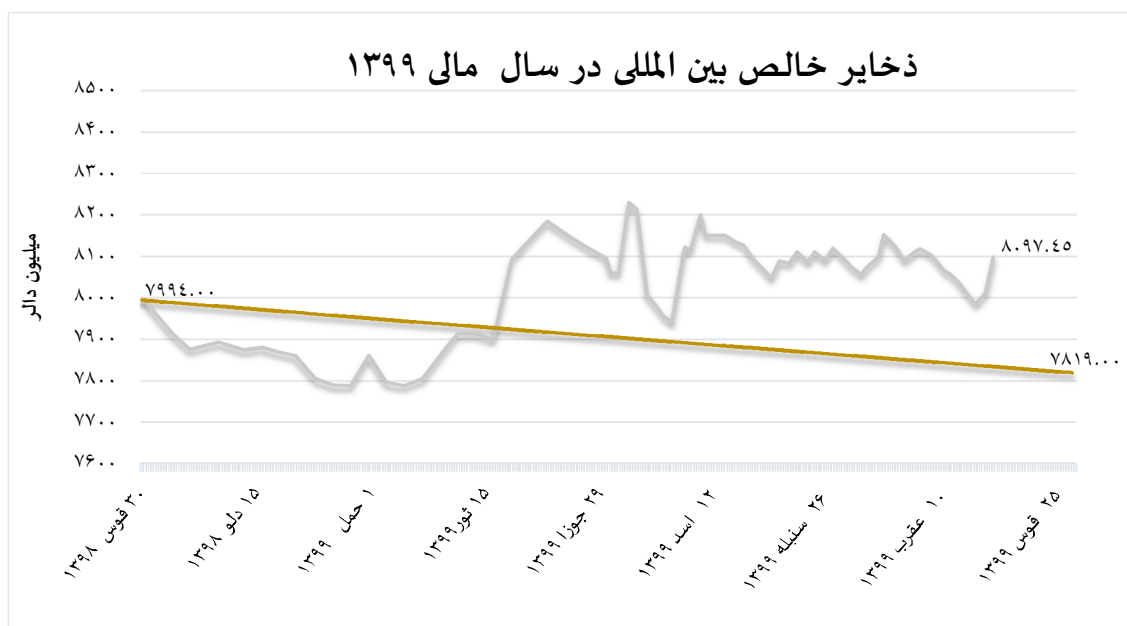

1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی

طی سالیان اخیر، افزایش ذخایر اسعاری د افغانستان بانک که از جمله شاخص های اساسی اقتصاد ملی پنداشته میشود یکی از دستاوردهای بزرگ در نظام مالی کشور محسوب می گردد. بدون شک، میزان این ذخایر و چگونگی افزایش آن تأثیر مستقیم روی تطبیق بهتر سیاستهای پولی و نیز کنترل شاخص هایی چون نرخ مبادله افغانی، تورم پولی، حفظ ثبات و تعادل بیلانس تأدیات دارد.

در آغاز سال مالی ۱۳۹۹، ذخایر خالص بین المللی افغانستان حدود ۷،۹۹۴ میلیون دالر بوده، که این رقم در ۲۰ عقرب ۱۳۹۹ به ۸،۰۹۷.۴۵ میلیون دالر رسیده و به مقدار 102.99 میلیون دالرافزایش را نسبت به اول سال مالی نشان میدهد .

گراف ذیل روند رشد مقدار ذخایرخالص بین المللی را طی سال مالی نشان میدهد .

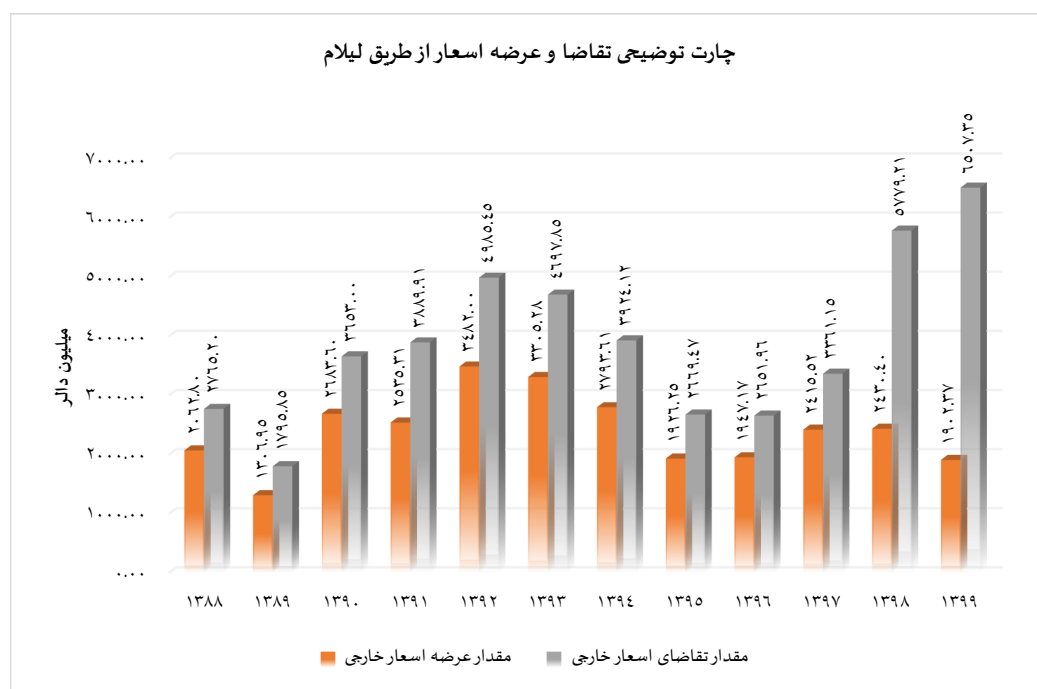

1.3 لیلیم اسعار و اوراق بهادار

د افغانستان بانک بمنظور کنترل حجم پول در دوران ، پایه پولی و حفظ نرخ تبادل در اقتصاد از دو وسیله دست داشته خویش استفاده نموده است که پروسه لیلیم اسعار هفته ای سه مرتبه و لیلیم اوراق بهادار هفته ای یک مرتبه صورت میگیرد که جزئیات هر یک ذیلاً توضیح میگردد.

فروش ارز

از شروع سال مالی ۱۳۹۹ الی ۳۰ عقرب ۱۳۹۹، د افغانستان بانک حدود ۱,۹۰۲.۳۷ میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود ۱۴۶.۱۰ میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار ۲۹.۲۳ فیصد مجموع تقاضای اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است. گراف ذیل مقدار عرضه و تقاضای دالر را در طی ۱۲ سال مالی نشان میدهد.

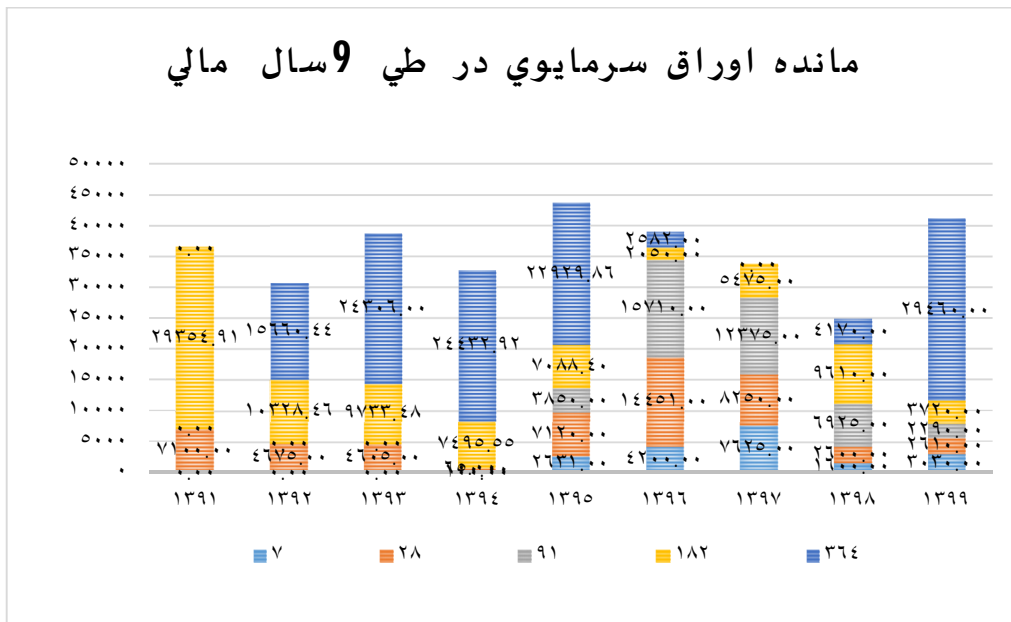

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

فروش اوراق سرمایوی (مناقصه تکتانه)

اوراق سرمایوی یکی از ابزار های دیگر سیاست پولی است که جهت مهار مقدار نقدینگی و اجرای سیاست پولی توسط د افغانستان بانک استفاده میشود. از این وسیله بمنظور جذب بیشتر مازاد نقدینگی از سیستم بانکی، ترویج بازار ثانوی اوراق بهادار، جلوگیری از تورم پولی، تنوع ابزار های سیاست پولی و تشویق بانک های تجاری به جذب بیشتر سپرده های افغانی از مردم می باشد.

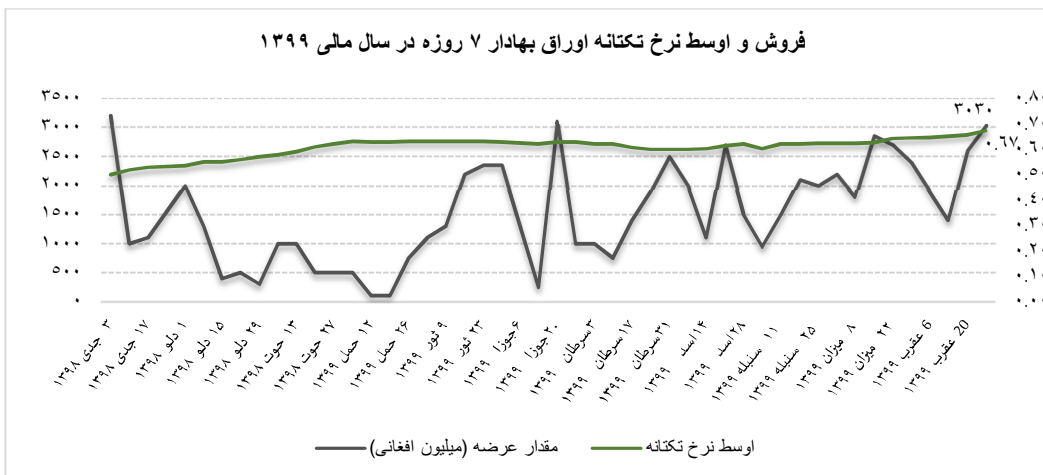
از آغاز سال مالی ۱۳۹۹ الی ۳۰ عقرب ۱۳۹۹، مانده اوراق سرمایه‌ی لایلام شده بالغ بر 41.11 میلیارد افغانی گردیده است. به همین ترتیب، حدود ۱76.35 میلیون افغانی تکتانه بابت اوراق سرمایه‌ی پرداخت گردیده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار هفت روزه

آخرین فروش اوراق بهادار هفت روزه در ماه عقرب 3.03 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره ۰٫۶۷ در صد بوده و مقدار مانده این اوراق به 3.03 میلیارد افغانی بوده است.

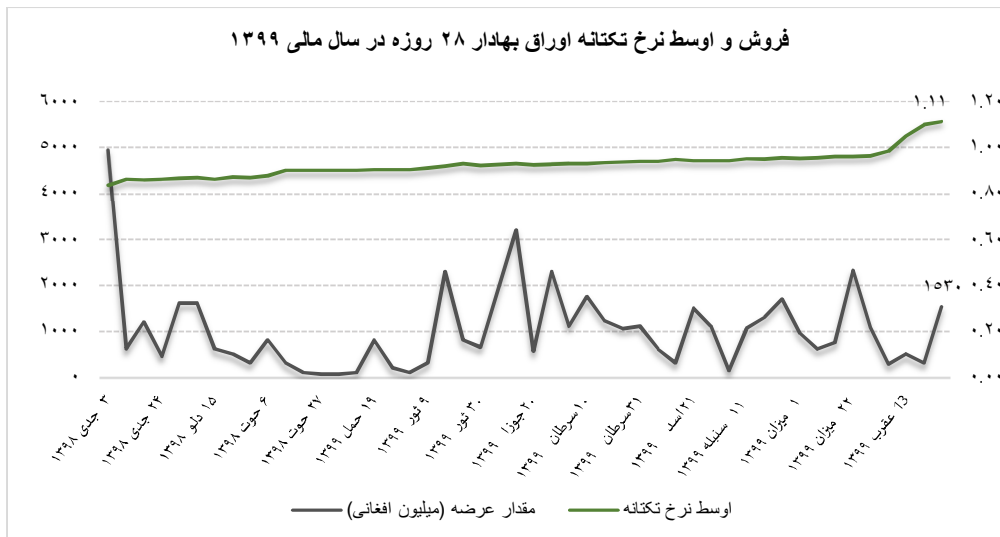

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار ۲۸ روزه

^۱ . Outstanding

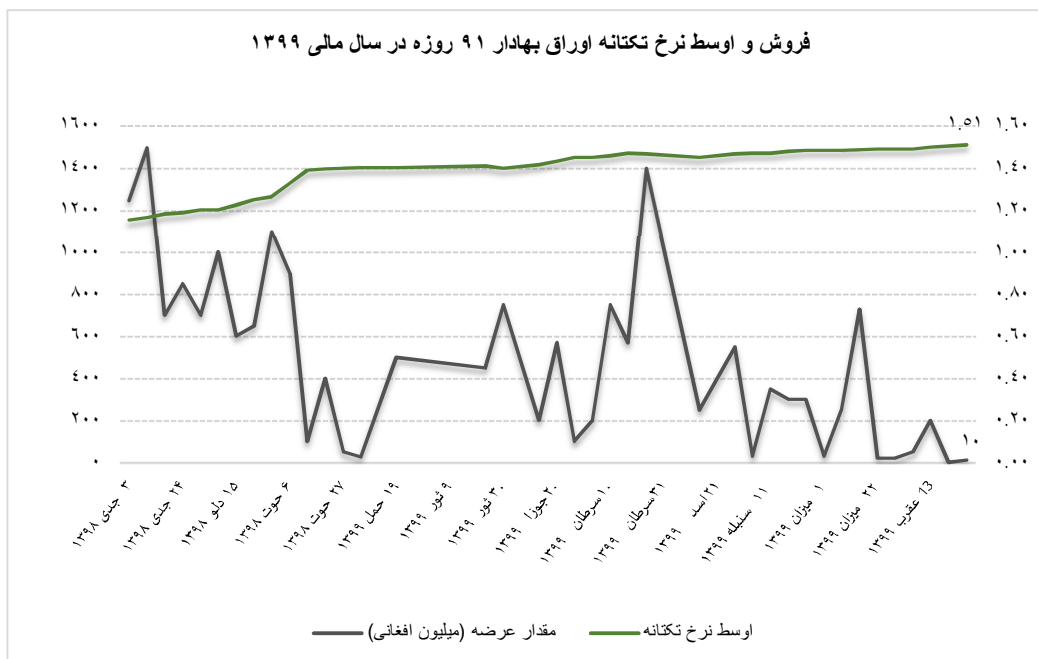
آخرین فروش اوراق بهادار ۲۸ روزه در ماه عقرب بالغ بر ۱.۵۳ میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره ۱.۱۱ در صد گردیده و مقدار مانده آن ۲.۶۱ میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار ۹۱ روزه

آخرین فروش اوراق بهادار ۹۱ روزه در ماه عقرب ۰.۰۱ میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره ۱.۵۱ در صد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به ۲.۲۹ میلیارد افغانی می رسد.

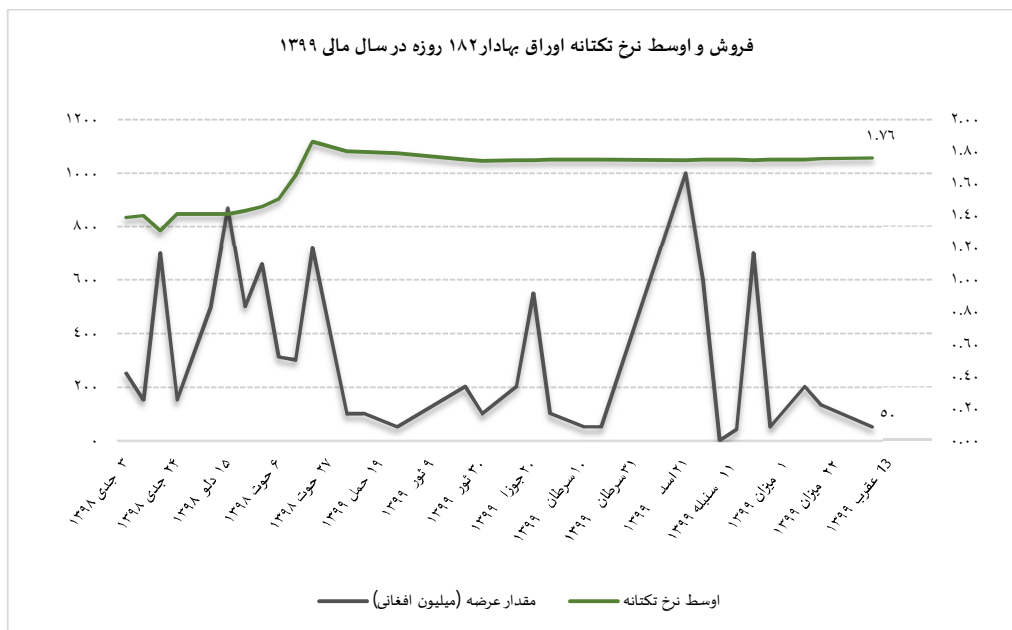
منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار ۱۸۲ روزه

آخرین فروش اوراق بهادار ۱۸۲ روزه در ماه عقرب ۰.۰۵ میلیارد افغانی

با میانگین نرخ بهره ۱.۷۶ درصد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن ۳.۷۲

میلیارد افغانی می رسد.

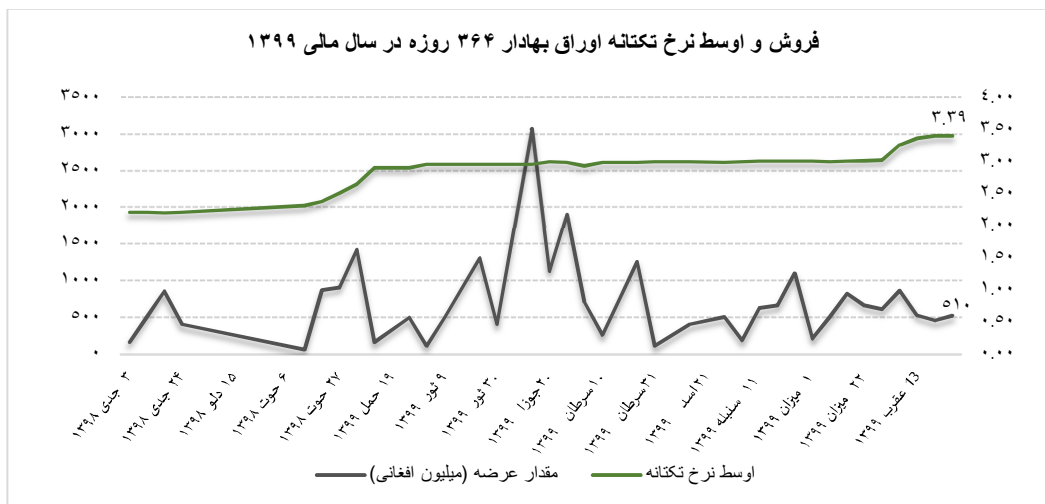
منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار ۳۶۴ روزه

آخرین فروش اوراق بهادار ۳۶۴ روزه در ماه عقرب ۰.۵۱ میلیارد افغانی

با میانگین نرخ بهره ۳.۳۹ درصد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به

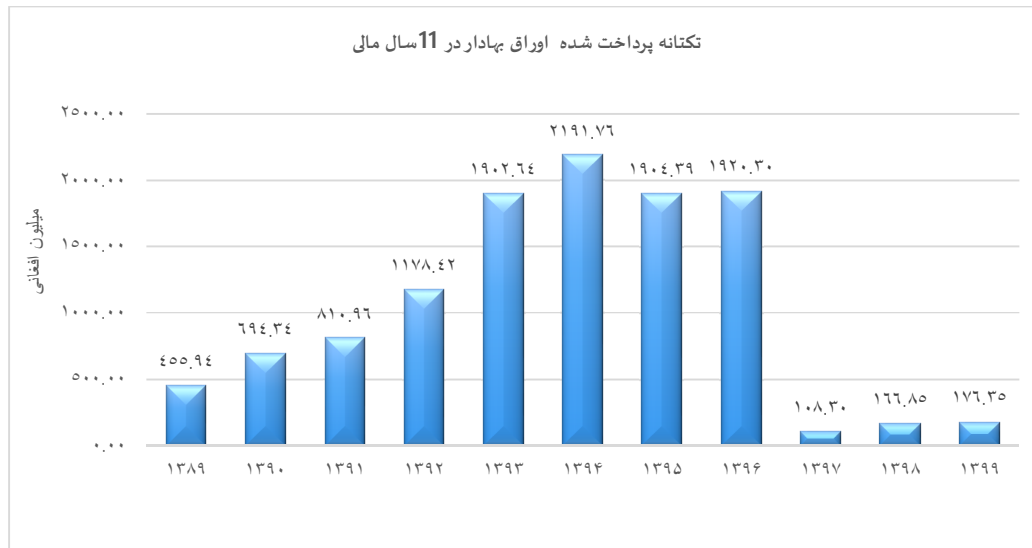
۲۹.۴۶ میلیارد افغانی می رسد.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

تکانه پرداخت شده

در طول 11 سال گذشته د افغانستان بانک مقدار پرداخت تکانه ای که از بابت اوراق بهادار پرداخت گردیده است قرار شرح ذیل چنین ارایه نمود.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

1.4 نرخ مبادله

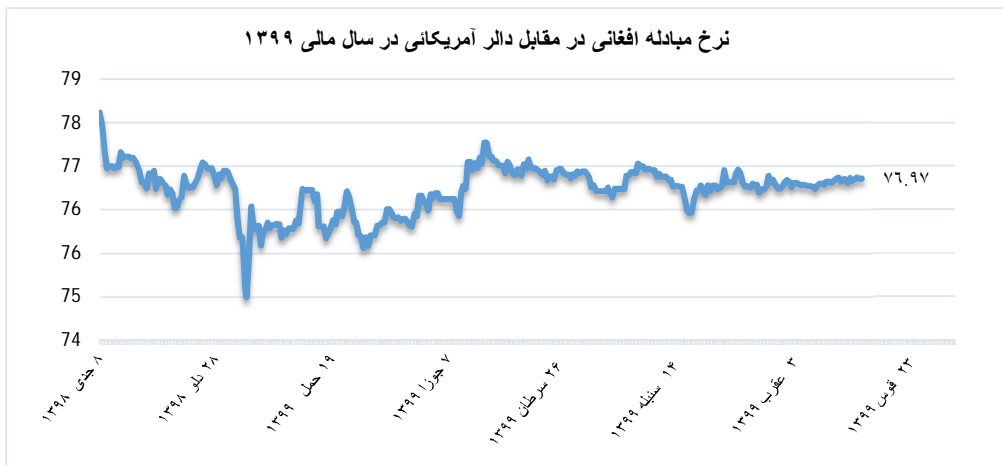
با وجودیکه د افغانستان بانک نرخ مبادله را مورد هدف قرار نمیدهد، نوسانات آنرا با در نظر داشت اهمیت تاثیر آن بالای سایر شاخص های اقتصادی به دقت کامل زیر نظر دارد. در نظام بازار آزاد، نوسانات در نرخ مبادله یک امر طبیعی بوده و عرضه و تقاضا عامل اصلی و تعیین کننده نرخ مبادله در بازار میباشد. طبق آمار موجود، نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی و سایر ارز های عمده بین المللی از ابتدای سال روان مالی تا اکنون شاهد یک سلسله نوسانات بوده است.

از اول سال مالی ۱۳۹۹ الی ۳۰ عقرب ۱۳۹۹ نرخ مبادله افغانی در مقابل

دالر امریکایی بطور اوسط 76.79 افغانی ثبت گردیده است که در حدود 1.87

درصد افزایش ارزش از ابتدای سال داشته است و همچنان به آخر میزان

سال مالی نرخ مبادله 76.97 افغانی ثبت گردیده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

جدول شاخص های پولی

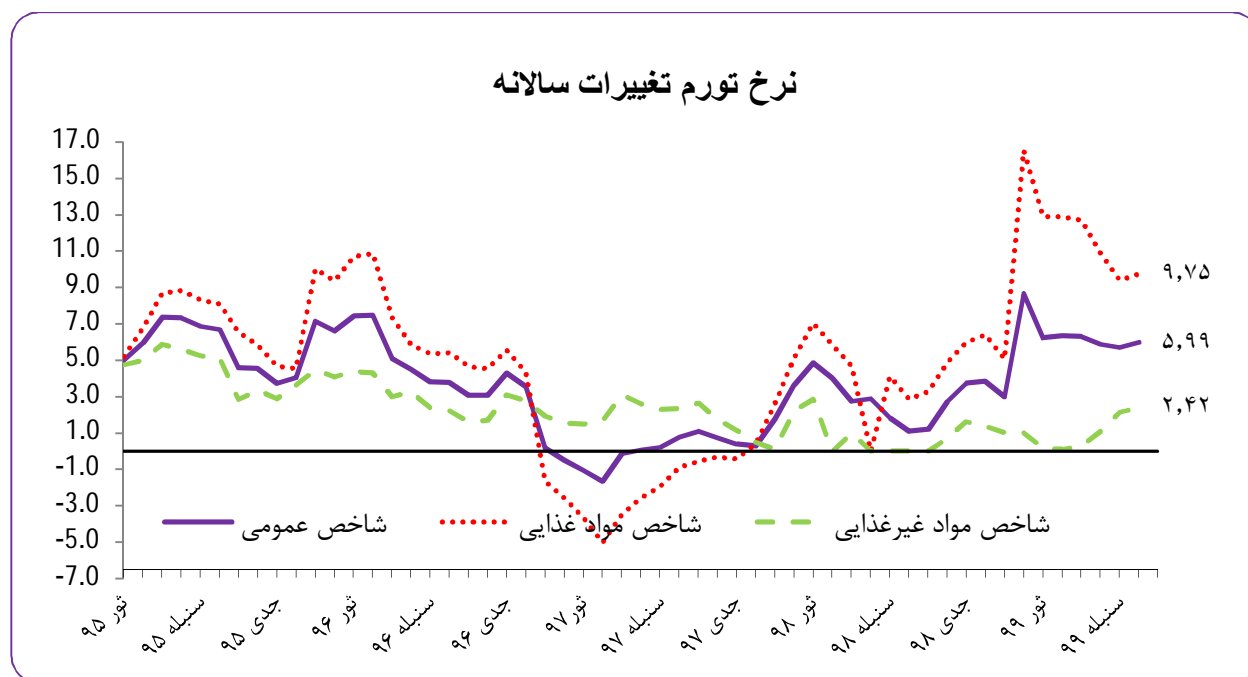
سال مالی 1399					سال مالی 1398					شاخص های	
عقرب	میزان	سنبله	جوزا	حوت	قوس	عقرب	میزان	سنبله	جوزا		حوت
12					12					سقف پایه پولی (%)	
1.23	0.44	1.82	0.42	- 8.00	12	2.2	1.90	1.19	- 4.5	- 5.60	رشد حقیقی پایه پولی (%)
325592.30	323039.14	327473.80	322978.27	295,224.52	304,625.71	294,628.03	293,531.98	275,042.98	259,654.32	255,627.49	رشد حقیقی پایه پولی (میلیون افغانی)
357535.12	353880.00	350707.77	340873.85	31,039.94	22,878.14	20,027.82	17,177.49	314,327.17	305,491.17	280,267.14	سقف پایه پولی (میلیون افغانی)
285,992.98	85,277.84	83,438.22	79,989.89	259,302.12	59,350.77	55,165.73	54,320.10	244,489.52	231,598.67	22,147.20	رشد حق یقی پول در دوران (میلیون افغانی)
294,236.46	285,356.03	282,798.06	274,868.34	266,938.63	255,665.48	253,408.50	251,151.53	248,894.55	241,897.91	233,785.34	سقف پول در دوران (میلیون افغانی)
8,097.45	8,365.31	8,334.40	8,128.78	7,711.85	7,873.60	7,978.50	8,365.31	7,868.70	7,691.22	7,702.51	رشد حقیقی ذخایر بین المللی (میلیون دلار)
7,833.74	7,919.41	7,919.41	7,919.41	7,846.07	7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,684.13	سقف ذخایر بین المللی (میلیون دلار)
41,110	41,550	39,590	34,495	30,455	24,905.00	23,075.0	25,000	23,920	27,020	26,665	مانده اوراق بهادار (میلیون افغانی)
7,118.90	6,914.36	6,914.36	6,271.67	5,928.75	5,734.43	5,442.18	5,895.74	2,657.34	10,923.40	5,768.54	ذخایر الزامی (ذخایر اجباری) میلیون افغانی

2. نرخ تورم

تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه سالانه

نرخ تورم شاخص عمومی برای سالانه محاسبه سالانه، از 5.70 درصد در ماه سنبله به 5.99 درصد در ماه میزان 1399 افزایش نموده است. این تغییر در نتیجه افزایش تورم در هر دو بخش شاخص مواد غذایی و غیر غذایی بوجود آمده است.

تغییرات در شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی				شاخص ها
معیار محاسبه ماهانه		معیار محاسبه سالانه		
میزان 1399	سنبله 1399	میزان 1399	سنبله 1399	
0.52	-0.83	5.99	5.70	تورم عمومی
0.50	-1.92	9.75	9.41	مواد غذایی
0.55	0.30	2.24	2.16	مواد غیر غذایی

نرخ تورم شاخص عمومی قیمت مصرف کننده بر اساس معیار محاسبه ماهانه که تغییرات کوتاه مدت را مورد مطالعه قرار میدهد، افزایش نموده است. نرخ تورم بر اساس این معیار از -0.83 درصد در ماه سنبله به 0.52 درصد در ماه میزان بیشتر گردیده است.

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/ آمریت عمومی سیاست پولی

تورم شاخص مواد غذایی

نرخ تورم در بخش مواد غذایی در ماه میزان افزایش نموده است. شاخص قیمت مواد غذایی که 47.8 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد. بر مبنای معیار محاسبه سالانه، از 9.41 درصد در ماه سنبله به 9.75 درصد در ماه میزان افزایش نموده است. این افزایش از اجزای فرعی شاخص مواد غذایی مانند: شاخص قیمت شیر، پنیر، تخم، سبزیجات و شکر بوجود آمده است و سبب بلند رفتن شاخص عمومی گردیده است.

جدول 2. تورم مواد غذایی					
تغییرات ماهانه		تغییرت سالانه		وزن (%)	اقلام
میزان 1399	سنبله 1399	میزان 1399	سنبله 1399		
0.50	-1.92	9.75	9.41	47.8	مواد غذایی و نوشابه غیر الکولی
-1.54	-1.62	12.43	14.49	14.6	نان، آرد و غله
0.67	-0.76	10.96	9.72	7.5	گوشت
1.15	-1.52	3.30	2.16	4.7	شیر، پنیر و تخم
-2.39	-1.04	11.98	15.44	4.6	روغن
-1.65	-6.38	10.52	13.15	5.0	میوه خشک و تازه
11.0	-3.06	11.97	2.06	6.0	سبزیجات
-0.98	-0.52	3.74	0.67	2.7	شکر و شیرینی
3.08	0.56	-2.47	-1.18	1.3	مصالحه
0.25	0.20	3.54	4.89	1.4	نوشابه غیر الکولی
منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/ دافغانستان بانک					

قیمت شیر، پنیر و تخم که 4.7 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد. از 2.16 درصد در ماه سنبله به 3.30 درصد در ماه میزان همین سال افزایش نموده است. بر مبنای محاسبه ماهانه نرخ تورم در ماه میزان 1.15 افزایش یافته است. این تغییر در ماه گذشته 1.52- درصد محاسبه گردیده است. چون افغانستان بیشتر لبنیات و تخم مرغ مورد ضرورت خویش را از کشور های همسایه بخصوص ایران وارد می نماید، طوریکه مشاهده میگردد قیمت لبنیات در ایران افزایش نموده و قیمت این جزء شاخص را تحت تاثیر قرار داده است.

سبزیجات که 6 درصد شاخص عموم را تشکیل میدهد در دوره تحت ارزیابی بیشترین تاثیر گذاری را بالای شاخص مواد غذایی وارد نموده است. قیمت شاخص سبزیجات

در ماه میزان 1399 به 11.97 درصد رسیده است، در حالیکه این رقم در ماه گذشته 2.06 درصد گزارش داده شده است. بر اساس محاسبه ماهانه، قیمت این جزء شاخص از 3.06- درصد در ماه سنبله به 11.0 درصد در ماه میزان بیشتر گردیده است. یکی از دلایل اصلی افزایش قیمت این شاخص تاثیرات فصلی بوده که بطور معمول قیمت سبزیجات در این دوره افزایش میابد، همچنان افزایش سردخانه ها که باعث نگهداری سبزیجات گردیده و از فروش ارزان سبزیجات در مارکیت های داخلی جلوگیری مینماید سبب گردیده تا دهاقین حاصلات را به قیمت ارزان بفروش نرسانند.

شاخص قیمت شکر و شیرینی بر اساس معیار محاسبه سالانه، از 0.67 درصد در ماه سنبله 1399 به 3.74 درصد در ماه میزان همین سال افزایش نموده است، در حالیکه این جزء شاخص بر اساس محاسبه ماهانه، از 0.52- درصد در ماه سنبله به 0.98- درصد در ماه میزان کمتر گردیده است. چون افغانستان بیشتر شکر و شیرینی مورد ضرورت خود را از کشور های خارجی مانند: ایران، امارات متحده عربی، ترکمنستان، مالیزیا و هندوستان وارد می نماید. قیمت شکر در ایران و امارات متحده عربی افزایش نموده است، همچنان واردات شکر از کشور های ترکمنستان، مالیزیا و هندوستان در دوره تحت بررسی کاهش نموده است و سبب بلندر رفتن قیمت شکر و شیرینی در کشور گردیده است.

تورم شاخص مواد غیرغذایی

تورم در بخش شاخص قیمت مواد غیرغذایی که 52.2 در صد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، بر اساس معیار محاسبه سالانه، در ماه میزان به 2.24 درصد افزایش نموده است، در حالیکه این رقم در ماه سنبله همین سال 2.16 درصد محاسبه گردیده است. این افزایش ناشی از بلند رفتن شاخص قیمت البسه، لوازم منزل و تعلیم و تربیه می باشد.

جدول 3. تورم مواد غیرغذایی					
اقلام	وزن (%)	تغییرات سالانه		تغییرات ماهانه	
		میزان 1399	سنبله 1399	میزان 1399	سنبله 1399
مواد غیرغذایی، دخانیات و خدمات	52.2	2.16	2.42	0.30	0.55

0.00	0.02	3.11	2.73	0.3	تنباکو
1.47	1.21	8.64	7.84	4.6	البسه
0.87	0.29	0.56	1.03	19.1	سرپناه
0.08	0.65	4.30	3.40	11.9	اثاثیه منزل
-0.06	-0.83	7.42	7.82	6.2	معالجه و تداوی
0.38	0.01	-12.22	-13.38	4.3	ترانسپورت
0.37	-0.14	-0.33	-0.58	1.7	مخابرات
0.59	0.77	3.46	0.72	1.1	اطلاعات و فرهنگ
1.47	1.39	5.29	4.35	0.4	تعلیم و تربیه
0.06	0.53	2.22	2.31	1.1	رستوران و هتل
0.78	-0.24	9.52	9.49	1.4	متفرقه

شاخص قیمت البسه که 4.6 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، از 7.84 درصد در ماه سنبله به 8.64 درصد در ماه میزان افزایش نموده است. همچنان، بر اساس معیار محاسبه ماهانه، قیمت این جزء شاخص از 1.21 درصد در ماه سنبله به 1.47 درصد در ماه میزان بیشتر گردیده است. چون افغانستان بیشتر البسه مورد ضرورت خود را از کشور از پاکستان وارد می نماید، بناءً حمله ملخ ها بالای مزارع پنبه در پاکستان از یکطرف و فرارسیدن فصل خزان و افزایش تقاضا به لباس گرم و از طرف دیگر عواملی اند که سبب افزایش قیمت البسه در کشور گردیده است.

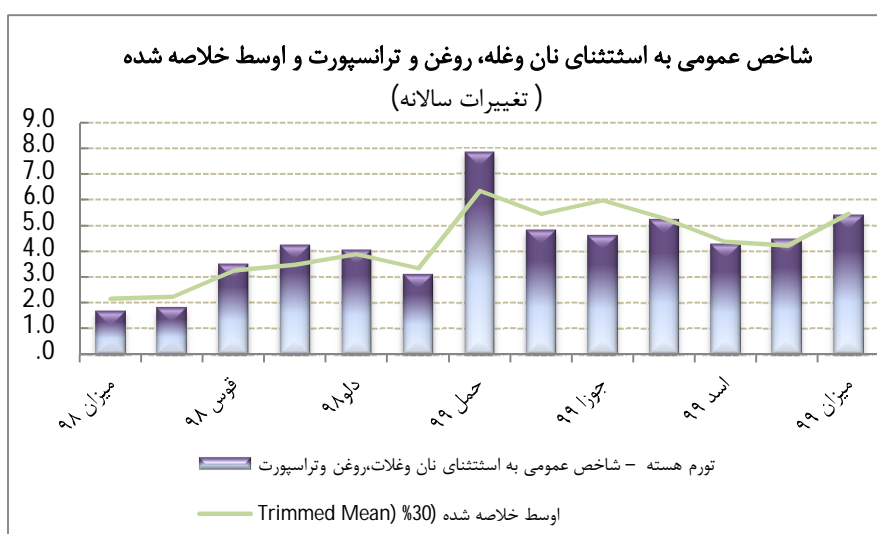
شاخص قیمت لوازم منزل که 11.9 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد. بر مبنای محاسبه سالانه، از 3.40 در ماه سنبله به 4.30 درصد در ماه میزان افزایش نموده است. همچنان بر اساس معیار محاسبه ماهانه، قیمت این جزء شاخص از 0.65 در ماه سنبله به 0.08 درصد در ماه میزان کاهش نموده است. چون بیشتر لوازم خانه از کشور های همسایه بخصوص ایران و پاکستان وارد میگردد، بناءً کاهش در تولیدات پنبه در پاکستان و افزایش قیمت این جزء شاخص در ایران و همچنان کاهش واردات در این دوره سبب گردیده تا قیمت لوازم منزل را در کشور تحت تاثیر قرار دهد.

شاخص قیمت تعلیم و تربیه بر اساس معیار محاسبه سالانه، از 4.35 درصد در ماه سنبله به 5.29 درصد در ماه میزان 1399 افزایش را نشان میدهد، همچنان براساس محاسبه ماهانه، قیمت این جزء شاخص در ماه میزان به 1.47 درصد رسیده است، درحالیکه که این رقم در ماه گذشته 1.39 درصد محاسبه گردیده است. افزایش تقاضا به کورس ها بخصوص کورس های انگلیسی و مضامین ساینسی سبب گردیده تا

فیس کورس های متذکره افزایش نماید. و این جزء شاخص را تحت تاثیر قرار دهد.

تورم هسته

معیار تورم هسته تغییرات سطح عمومی قیمت ها را بطور مشخص تر و دقیق تر مورد مطالعه قرار میدهد. این میتود به منظور تحلیل تغییرات تورمی با بیرون ساختن عوامل غیرعادی از شاخص که میتواند ناشی از تغییرات فصلی یا حالات خاص دیگری باشد مورد استفاده قرار می گیرد. در این میتود، اجزایکه قیمت شان بطور غیر نورمال تغییر کرده است در شاخص در نظر گرفته نمیشود تا از تاثیر گذاری آن بالای شاخص عمومی جلوگیری نماید.

یکی از میتود های معمول و مهم تورم هسته عبارت از اوسط خلاصه شده می باشد. این معیار یک بخش مشخص شاخص را دربر گرفته و بر اساس اوسط ساده شاخص بعد از حذف اجزای مورد نظر محاسبه میگردد. بر اساس این معیار، تورم از 4.23 درصد در ماه سنبله به 5.47 درصد در ماه میزان 1399 بیشتر گردیده است. معیار دیگر تورم هسته عبارت از شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت می باشد. تورم بر اساس این معیار از 4.47 درصد در ماه سنبله به 5.39 درصد در ماه میزان سال روان افزایش نموده است. بر اساس معیار محاسبه ماهانه، از -0.69 درصد در ماه سنبله به 1.16 درصد در ماه افزایش نموده است.

3. سکتور خارجی

3.1. بیلانس حساب جاری

کسر حساب جاری کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ نظر به عین ربع سال قبل کاهش ۱۳ درصدی را نشان می‌دهد. کسر حساب جاری که در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۱۰۲۸,۳۸ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ به مبلغ ۸۹۳,۵۱ میلیون دالر کاهش نموده است. کاهش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تا ناشی از افزایش کمکهای بلاعوض، جهت حمایت مواد غذای و صحت‌مندی افراد جامعه در مرحله پدیده ناگوار مرض کوید ۱۹، افزایش در وجوه انتقالی افراد خصوصی و افزایش در دریافت های خدماتی در جریان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ می باشد.

3.1.1. بیلانس حساب اجناس:

به اساس احصائیه های در دسترس کسر بیلانس اجناس در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ حدود ۲۵ درصد افزایش یافته و به ۱۷۲۵,۳۷ میلیون دالر رسیده، در حالیکه این کسر در عین ربع سال قبل مبلغ ۱۳۸۲,۴۲ میلیون دالر راپور داده شده بود. ارزش مجموعی صادرات (اجناس) کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ سیر نزولی داشته یعنی از ۲۰۸,۷۷ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۹۸,۴۲ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ تقریباً ۵ درصد کاهش نموده است. متحرک اصلی این کاهش در کل صادرات، کاهش در صادرات میوه تازه و میوه خشک در جریان ربع متذکره میباشد.

به همین ترتیب، ارزش مجموعی واردات (اجناس) کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ نماینگر افزایش ۲۱ درصدی بوده که از ۱۵۹۱,۲۰ میلیون دالر در ربع سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۱۹۲۳,۷۹ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش نموده است.

نوت: باز شدن مرزها و برداشتن محدودیت تجاری بین کشورهای همسایه مانند پاکستان، ایران، هند، تاجکستان، ازبکستان و چین باعث گردیده تا تمام اقلام صادراتی و وارداتی کشور در ربع سوم سال جاری نظر به ربع قبل سال جاری و نیز عین ربع سال قبل روند صعودی را نشان دهد.

3.1.2. بیلانس حساب خدمات:

کسر حساب خدمات بیلانس تادیات کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ حدود ۳۰ درصد کاهش نموده است. کسر خالص حساب خدمات که در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۱۸۵,۵۹ میلیون دالر ثبت گردیده بود در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ به مبلغ ۱۲۹,۶۱ میلیون دالر راپور داده شده است.

3.1.3. حساب عاید اولیه:

تمام جریانهای از قبیل عواید سرمایه گذاری، مزد و معاشات کارگران فصلی، مالیات و سببایدی بالای تولید) که در طول یک دوره معین بین دولت و بقیه از دنیا صورت میگیرد شامل حساب عاید اولیه میشود. بناً با در نظر داشت احصائیه های در دسترس، عواید خالص اولیه در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹

نظر به عین ربع سال گذشته شاهد کاهش ۱۴ درصدی بوده و از مبلغ ۷۵,۷۹ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۶۵,۳۵ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ کاهش نموده است.

• : عاید ثانیوی:

عوااید ثانیوی در کل (کمک های بلاعوض و وجوه انتقالی افراد خصوصی) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ نظر به عین ربع سال قبل افزایش ۱۱۰ درصدی را نشان داده و از مبلغ ۳۴۱,۲۷ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۷۱۷,۵۷ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش نموده است. **نوت:** افزایش در عاید ثانیوی ناشی از کمک های بلاعوض جاری به دولت افغانستان جهت ارائه خدمات صحی و مبارزه با ویروس کرونا میباشد.

• . انتقالات جاری (کمک های بلاعوض):

کمک های خالص جاری به دولت افغانستان در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش ۱۵۱ درصدی را نشان داده که از مبلغ ۲۳۳,۱ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۵۸۵,۷ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ رسیده است.

• وجوه خالص انتقالی افراد خصوصی:

وجوه خالص انتقالی افراد خصوصی ب داخل کشور حدود ۲۴ درصدی افزایش نموده، و از مبلغ ۱۴۲,۵۱ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ تقریباً ۱۷۶,۷۴ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش نموده است.

3.2. حساب سرمائیوی بیلانس تادیات:

حساب سرمائیوی بیلانس تادیات که شامل (انتقالات سرمائیوی میباشد)، نشان دهنده کاهش ۷۲ درصدی بوده، و از مبلغ ۳۹۱,۵۷ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۱۰۹,۵۳ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ رسیده است. این کاهش در حساب سرمائیوی بیلانس تادیات ناشی از کاهش در انتقالات سرمائیوی (کمک های سرمائیوی) به دولت افغانستان در طول دوره میباشد.

3.3. حساب مالی بیلانس تادیات:

حساب مالی بیلانس تادیات شامل حسابات از قبیل " سرمایه گذاری مستقیم، سرمایه گذاری غیر مستقیم، دیگر سرمایه گذاری ها و دارائی های ذخیره می باشد " .

3.3.1. سرمایه گذاری مستقیم:

سرمایه گذاری مستقیم کشور در خارج روند صعودی داشته و از مبلغ ۴,۸۶ میلیون دالر که در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ راپور داده شده بود در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ به مبلغ ۱۰ میلیون دالر رسیده است.

به همین ترتیب سرمایه گذاری مستقیم خارجی ها در داخل از مبلغ ۴,۱۸ - میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۴,۷۸ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش نموده است.

3.3.2. سرمایه گذاری غیر مستقیم (سرمایه گذاری در اسناد قرضه):
سرمایه گذاری غیر مستقیم کشور در خارج از مبلغ ۳۳,۷۴- میلیون دالر در ربع سوم سال ۱۳۹۸ به مبلغ ۸۳,۱۱ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش نموده است.

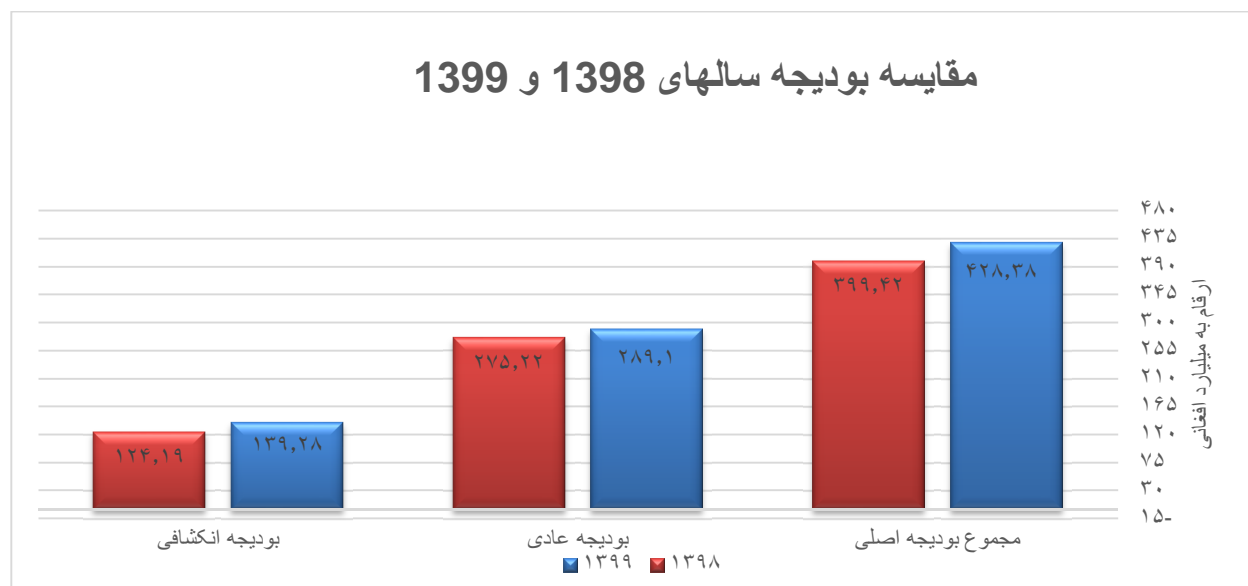
جدول ۱: بیلانس تادیات افغانستان به (ملیون دالر امریکائی):

در صد تغیر	ربع سوم 99	ربع دوم 99	ربع اول 99	ربع چهارم 98	ربع سوم 98	ربع دوم 98	اقلام/مدت زمان
-0,13	-893,51	-414,33	-946,42	-708,35	-1028,38	-778,30	حساب جاری
0,48	1261,72	857,16	815,50	1280,46	851,64	1013,86	دبت
0,15	2155,22	1271,50	1761,92	1988,81	1880,02	1792,16	کریڈت
0,16	-1662,61	-1041,59	-1250,12	-1368,85	-1438,5	-1427,22	حساب اجناس و خدمات
0,1	380,24	146,63	399,73	516,73	344,64	283,9	دبت
0,15	2042,85	1188,22	1649,85	1885,57	1783,14	1711,12	کریڈت
0,22	-1533.	-960,89	-1177,43	-1259,63	-1252,91	-1323,05	حساب اجناس
-0,05	198	32.	203,64	329,21	208,77	143,29	دبت
0,18	1731,42	992,89	1381,07	1588,84	1461,67	1466,34	کریڈت
-0,3	-129,6	-80,7	-72,7	-109,2	-185,6	-104,2	حساب خدمات
0,34	181,82	114,63	196	187,52	135,87	140,61	دبت
-0,03	311,44	195,33	268,78	296,74	321,47	244,78	کریڈت
-0,25	51,53	30,21	63,08	61,07	68,84	101,08	حساب عاید اولیه
-0,14	65,35	42,13	74,89	71,48	75,79	111,98	دبت
0,99	13,81	11,9	11,8	10,4	6,95	10,89	کریڈت
1,1	717,57	597,04	240,62	599,43	341,27	547,83	حساب عاید ثانوی
0,89	816,12	668,4	340,88	692,26	431,21	617,99	دبت
0,1	98,55	71,36	100,26	92,83	89,93	70,15	کریڈت
1,51	585,7	513,7	177,4	497,7	233,1	432,9	انتقالات جاری
1,51	585,7	513,7	177,4	497,7	233,13	432,9	دبت
	0	0	0	0	0	0	کریڈت
0,24	176,74	107,71	95,91	139,87	142,51	145,36	انتقالات خصوصی
0,16	230,38	154,75	163,5	194,51	198,08	185,08	دبت
0,03-	53,64	47,04	67,59	54,64	55,57	39,72	کریڈت
-0,72	109,53	107,17	48,21	504,68	391,57	241,57	حساب سرمایوی
-0,72	109,53	107,17	48,21	504,68	391,57	241,57	دبت
	0	0	0	0	0	0	کریڈت
-0,72	109,53	107,17	48,21	504,68	391,57	241,57	انتقالات سرمایوی
-0,72	109,53	107,17	48,21	504,68	391,57	241,57	دبت
	0	0	0	0	0	0	کریڈت
0,7	100,4	347.	-147,5	10,9	59.	27,9	حساب مالی
-0,42	5,22	-0,43	2,91	-1,55	9,04	-6,28	سرمایه گزارى مستقیم
1,06	10.	2,59	6,1	5,26	4,86	5,69	خارج از کشور
-2,14	4,78	3,02	3,19	6,81	-4,18	11,97	در داخل کشور
3,46-	83,11	41,19	-18,2	20,16	-33,74	15,42	سرمایه گزارى غیر مستقیم
3,46-	83,11	41,2	-18,2	20,16	-33,74	15,42	خارج از کشور
	0	0	0	0	0	0	در داخل کشور
0,87-	-9,74	-290,93	-22,54	124,26	-72,99	-9,42	دیگر سرمایه گزارها
0,99-	-0,24	-74,09	-38,22	89,24	-17,86	-23,13	خارج از کشور
-0,83	9,5	216,84	-15,67	-35,02	55,14	-13,71	در داخل کشور
0,86-	21,84	597,16	-109,67	-131,94	156,66	28,13	درانی های ذخیری
0,27	884,4	654,15	750,72	214,59	695,79	564,59	اشتباهات و از قلم افتادگی ها

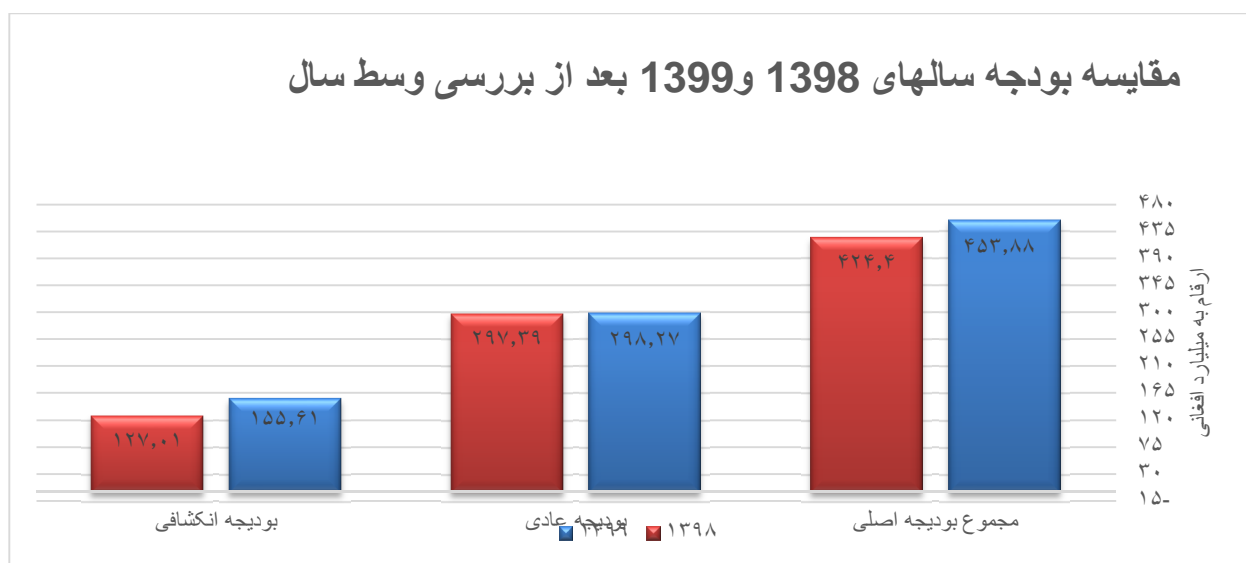
4. سکتور مالی

هدف اصلی سیاست مالی، دستیابی به افزایش مداوم جمع آوری درآمد است تا به تدریج از هزینه های عادی و انکشافی که از خارج تامین میگردد تخصیص بودجه در راستای استراتژی انکشاف ملی افغانستان فراهم شود. علاوه بر این، اهداف دیگر شامل بهبود مدیریت مصارف دولتی، اصلاح سیاستهای مالی، فورمولبندی سیاست مالی، کارایی و مؤثریت شرکتهای مالیات و اداره گمرک میباشد. طوریکه میدانیم در اقتصاد های در حال توسعه در سراسر جهان عدم تعادل بودجه (کسربودجه) وجود دارد. در افغانستان مجموع مصارف اصلی بیشتر از عواید داخلی به استثنای کمکهای خارجی است.

در شروع سال مالی 1399 بودیجه اصلی مبلغ 428.38 میلیارد افغانی تصویب شده بود که در مقایسه با سال مالی 1398 که مبلغ 399.42 میلیارد افغانی بوده است، 28.96 میلیارد و یا 7.25٪ افزایش را نشان میدهد. از مجموع بودیجه اصلی سال مالی 1399، بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک به ترتیب 289.10 میلیارد و 139.28 میلیارد افغانی منظور شده است.

مقایسه بودجه سالهای 1398 و 1399 بعد از بررسی وسط سال

مجموع بودجه اصلی الی عقرب سال مالی 1399 به 453.88 میلیارد افغانی رسیده است که از آن جمله بودجه عادی و بودجه انکشافی هر یک مبلغ 298.27 میلیارد افغانی و 155.61 میلیارد افغانی را تشکیل میدهد. از شروع سال مالی الی اخیر عقرب بودجه اصلی به مقدار 25.50 میلیارد افغانی و یا 5.95% افزایش یافته است، همچنان در مقایسه با بودجه سال مالی 1398 در عین وقت (اخیر عقرب) 29.48 میلیارد افغانی افزایش را نشان میدهد.

مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه عقرب سال مالی 1399 مبلغ 24.16 میلیارد افغانی میباشد، در حالیکه مجموع عواید در ماه میزان 30.43 میلیارد افغانی بوده که 6.27 میلیارد افغانی و یا 20.60% کاهش را نشان میدهد. مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه عقرب سال مالی 1399 به 301.63 میلیارد افغانی رسیده است که از جمله 153.53 میلیارد و 148.10 میلیارد افغانی آنرا به ترتیب کمک های خارجی و عواید داخلی تشکیل میدهند.

در ضمن، عواید داخلی در ماه عقرب سال مالی 1399 به 11.84 میلیارد افغانی میرسد، در حالیکه عواید داخلی در ماه میزان 18.30 میلیارد افغانی بوده است، که 6.47 میلیارد افغانی و یا 35.33% کاهش را نشان میدهد.

از طرف دیگر، کمک های خارجی در ماه عقرب 1399 مبلغ 12.32 میلیارد افغانی میباشد در حالیکه در ماه میزان سال جاری 12.13 میلیارد افغانی بوده که 0.20% برابر با 1.64 میلیارد افغانی افزایش یافته است.

همچنان، مجموع مصارف از شروع سال مالی 1399 الی اخیر ماه عقرب به 336.09 میلیارد افغانی رسیده است، که مصارف عادی و مصارف انکشافی هر یک 230.10 میلیارد و 105.99 میلیارد افغانی را تشکیل میدهند. مصارف عادی در ماه عقرب 21.61 میلیارد افغانی میباشد در حالیکه مصارف مذکور در ماه میزان سال 24.46 میلیارد افغانی بوده است، که نشان دهنده 2.85

میلیارد افغانی % 11.66 کاهش یافته. همچنان مصارف انکشافی در ماه میزان سال مالی 1399 به 16.01 میلیارد افغانی رسیده بود، ولی در ماه عقرب مصارف انکشافی 13.84 میلیارد افغانی بوده است که نشان دهنده افزایش 2.17 میلیارد افغانی %13.54 در ماه جاری میباشد.

مشخصات	ماه میزان سال مالی 1399	ماه عقرب سال مالی 1399	از شروع سال مالی 1399 الی ختم ماه عقرب	تفاوت بین ماهای میزان و عقرب	رشد ماهانه به فیصد
	ارقام به میلیارد افغانی				
مجموع عواید	30.43	24.16	301.63	(6.27)	-20.60%
عواید داخلی	18.30	11.84	148.10	(6.47)	-35.33%
کمک های خارجی	12.13	12.32	153.53	0.20	1.64%
مجموع مصارف	40.47	35.45	336.09	(5.02)	-12.41%
مصارف عادی	24.46	21.61	230.10	(2.85)	-11.66%
مصارف انکشافی	16.01	13.84	105.99	(2.17)	-13.54%

اجرای بودیجه اصلی الی آخر ماه عقرب سال مالی 1399 به %70 رسیده است در حالیکه در ماه گذشته اجرای بودجه %63 که %7 افزایش یافته است.

منبع: حسابات مالی وزارت محترم مالیه/جمع آوریو محاسبه ارقام توسط کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی

5. سوئفت

Report of (Outward) Transactions from 1/08/ 1399 to 30/08/1399								
Categories	Remmitter Parties	Massage Type	USD	EUR	AED	CHF	AUD	GBP
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	22,626,362.76	2,379,570.00	997	24,520.00	0	0
B	Commercial Banks	202	89,247,589.75	184,490.00				
C	Da Afghanistan Bank	200	577,400,000.00					
Report of (Inward)Transactions fromfrom 1/08/ 1399 to 30/08/1399								
Categories	Beneficiary Parties	Massage Type	USD	EUR	AED	GBP		
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	53,254,225.63	1,289,010.73	2,462,272.15	205,770.00		
B	Commercial Banks	202	2,605,326.74					
C	Da Afghanistan bank	200						
بر علاوه به تعداد 5 معامله تبادلوی FX Deal به ارزش مجموعی (57127876.65) دالر امریکائی و همچنان 2 معامله بانک جهانی به ارزش مجموعی مبلغ 536973 دالر امریکائی نیز اجرا گردیده است								

6. سکتور بانکی

خلاصه گزارش

شاخص های اساسی سکتور بانکی مانند مجموع دارائی ها، سپرده ها، سرمایه گذاری و سرمایه مالی در ربع جاری روند صعودی را پیموده است. ضمناً سکتور بانکی در ربع جاری مفاد آور میباشد ولی در مقایسه با ربع قبل مفادآوری سکتور بانکی کاهش نموده است. همچنان سکتور بانکی با داشتن سرمایه مالی کافی و نسبت های بلند کفایت سرمایه از حدود تعیین شده مقرراتی وضعیت سالم و قناعت بخش دارد. این در حالیست که کیفیت قروض هنوز هم ضعیف ارزیابی گردیده و نگران کننده میباشد.

با توجه به گسترش موج دوم شیوع ویروس کرونا نظام بانکی در ماه های آینده در اثر تاثیرگذاری شیوع ویروس کرونا بالای وضعیت اقتصادی ممکن شاهد افزایش قروض صعب الحصول و مصارف ذخیره جبران خساره بیشتر باشند که باعث کاهش مفاد، سرمایه مالی و نسبت های مالی آنها خواهند گردید. ازاینرو، بانکها برای مقابله بامعضله مالی آینده باید اقدامات پیشگیرانه را روی دست گیرند. نکات اساسی پلان ما بعد کووید 19 شامل گسترش فعالیت های بانکی، اعطای اعتبارات

جدید، اقدامات لازم بمنظور کاهش مصارف، به تعلیق درآوردن توزیع سود سهام در سال 2020، ارائه گزارش به شکل الکترونیک، تجدید قروض و نرمش در صنفبندی و سنجش خطرات قروض که توسط ادارات سومی مانند ACGF، IFC و USAID تحت تضمین قرار گرفته اند.

نگاهی مختصر بر سکتور بانکی

تغییرات در شاخص های عمده مالی سکتور بانکی به صورت فشرده قرار جدول ذیل میباشد:

تغییرات ربعوار (مبلغ)	تغییرات ربعوار				تغییرات سالانه			اقدام به میلیون افغانی
	فیصدی تغییر	سپتمبر 20	جون 20	مارچ 20	فیصدی تغییر	سپتمبر 20	سپتمبر 19	
2,645	0.84%	317,626	314,981	297,660	6.46%	317,626	298,334	مجموع دارائی ها
-102	-0.26%	39,368	39,470	39,772	-7.09%	39,368	42,373	مجموع قروض ناخالص
-1,043	-1.41%	73,111	74,154	76,897	-14.11%	73,111	85,126	طلبات بین بانکی ناخالص
2,226	6.59%	36,024	33,798	31,187	18.00%	36,024	30,529	سرمایه گذاری در اوراق بهادار
215	0.99%	21,843	21,628	27,261	-24.13%	21,843	28,792	قروض معیاری
-317	-1.77%	17,525	17,842	12,510	29.04%	17,525	13,581	قروض موعد گذشته ²
-63	-0.46%	13,440	13,503	8,066	64.18%	13,440	8,186	قروض معکوساً صنفبندی شده ³
149	1.30%	11,565	11,416	6,168	107.51%	11,565	5,573	قروض صعب الحصول ⁴
1,687	0.63%	269,417	267,730	250,966	6.10%	269,417	253,919	مجموع سپرده ها
2,260	0.81%	281,452	279,192	263,010	6.75%	281,452	263,641	مجموع بدهی ها
385	1.07%	36,174	35,789	34,650	4.26%	36,174	34,694	مجموع سرمایه مالی
307	0.96%	31,996	31,689	30,699	4.66%	31,996	30,570	سرمایه مقرراتی
1,014	0.83%	122,367	121,353	119,838	3.30%	122,367	118,453	دارایی های عیار شده به اساس خطر
-414	-45.09%	504	918	-53	-3.72%	1,369	1,422	مفاد/ ضرر خالص

جدول 1: شاخص های عمده سکتور بانکی

² شامل قروض در صنوف تحت النظر، تحت المعيار، مشکوک و خساره

³ شامل قروض در صنوف تحت المعيار، مشکوک و خساره

⁴ شامل قروض در صنوف مشکوک و خساره

مقدمه

نظام بانکی کشور 22% تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل میدهد و متشکل از 12 بانک دارای جواز می باشد که از آنجمله سه بانک دولتی، شش بانک خصوصی متعارف، یک بانک اسلامی و متباقی دوفروع بانک های خارجی اند.

ذیلاً تعداد نمایندگی ها و سایر تسهیلات بانکی موجود در کشور ارائه میگردد:

تسهیلات بانکی	سپتمبر 19	سپتمبر 20	تغییرات	فیصدی تغییر
تعداد نمایندگی ها	410	413	3	0.73%
ماشین های خودکار صرافی (ATM)	356	359	3	0.84%
محلات فروش (POS)	108	672	564	522.22%
ماشین سپرده گیر نقده (CDM)	0	6	6	-
سهولت نوع 12 ⁵	94	117	23	24.47%
کارت اعتبار (کریبت کارت)	1,333	1,155	-178	-13.35%
کارت بدهی (دبت کارت)	643,734	643,240	-494	-0.08%
کارت ای تی ایم (ATM)	245,300	244,203	-1,097	-0.45%
ماستر کارت	7,627	22,724	15,097	197.94%
کارت پیش پرداخت	9,178	90,197	81,019	882.75%
ویب سرفر کارت	14,560	5,050	-9,510	-65.32%
تعداد حسابات قرضه	67,460	58,554	-8,906	-13.20%
تعداد مقروضین	67,376	58,476	-8,900	-13.21%
تعداد حسابات قرضه که رئیس و یا معاون شرکت مقروض خانم است	14,200	13,008	-1,192	-8.39%
تعداد سپرده گذاران	3,837,216	4,212,554	375,338	9.78%
تعداد حسابات دارای بیلاس	3,996,501	4,361,357	364,856	9.13%
تعداد کارمندان (داخلی و خارجی)	9,465	9,942	477	5.04%

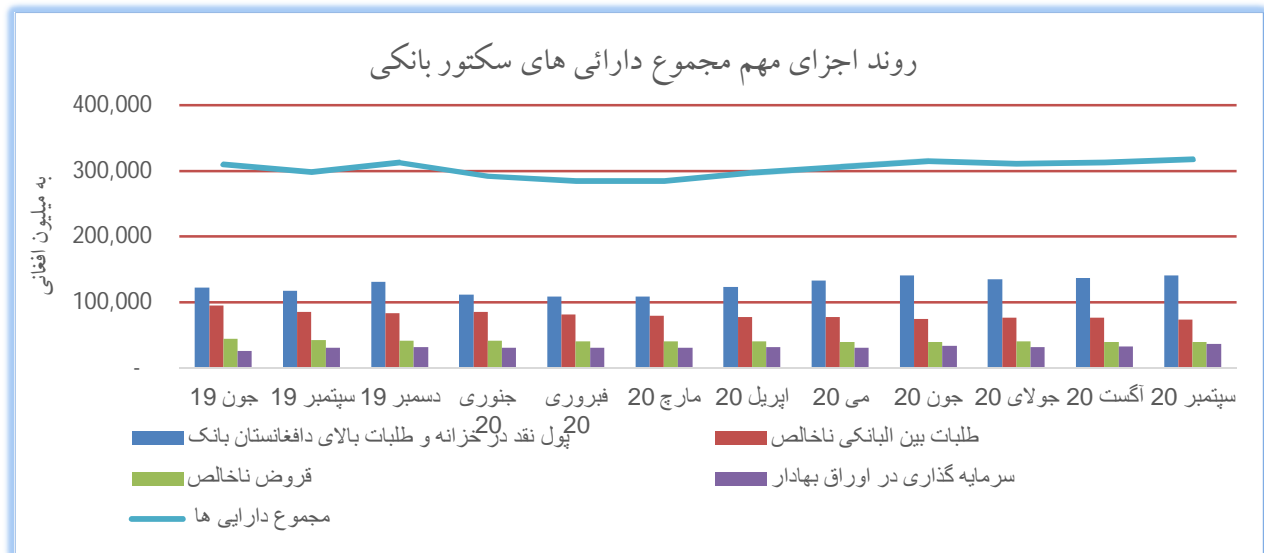
جدول 2: تسهیلات بانکی

طوریکه در جدول فوق دیده می شود بصورت عموم تسهیلات بانکی افزایش را نشان می دهد، که نشان دهنده تمایل بیشتر مردم در استفاده از خدمات بانکی، افزایش تقاضای مشتریان برای تسهیلات بانکی و ترویج فرهنگ بانکداری در کشور می باشد. افزایش قابل ملاحظه در کارت های پیش پرداخت و تعداد سپرده گذاران عمدتاً در پنج بانک گزارش شده است. علاوهً افزایش در تعداد نمایندگی ها از سوی سه بانک گزارش گردیده حالآنکه افزایش در تعداد POS یا محلات فروش بصورت عموم در یک بانک قابل مشاهده می باشد.

⁵ سهولت نوع 12: تسهیلات نوع 21، 24 و 25 به سهولت نوع 12 مدغم گردیده است.

6.1 مجموع دارائی های سکتور بانکی

مجموع دارائی های سکتور بانکی در ربع سوم 2020 روند صعودی را پیموده است، طوریکه به اندازه 0.8% در مقایسه با ربع قبل افزایش را نشان می دهد. افزایش متذکره عمدتاً بالاطر افزایش سپرده ها (بویژه در سپرده های جاری مشتریان) صورت گرفته است. تاثیر افزایش متذکره در سرمایه گذاری ها بالای اوراق بهادار و سایر دارائی ها قابل ملاحظه می باشد. این در حالیست که پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک، طلبات بین البانکی و قروض ناخالص در ربع جاری بابت کاهش در سپرده های جاری و میعاد با بانک های خارجی، حذف و تصفیه قروض و استفاده کمتر از قروض اضافه برداشت، کاهش نموده است.

گراف 1: روند اجزای مهم مجموع دارائی های سکتور بانکی

طوریکه در فوق دیده می شود، اقلام اساسی دارائی های سکتور بانکی عبارتند از پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک (44%)، به تعقیب آن طلبات بین البانکی ناخالص (23%)، قروض ناخالص (12%) و سرمایه گذاری در اوراق بهادار (11%) می باشد.

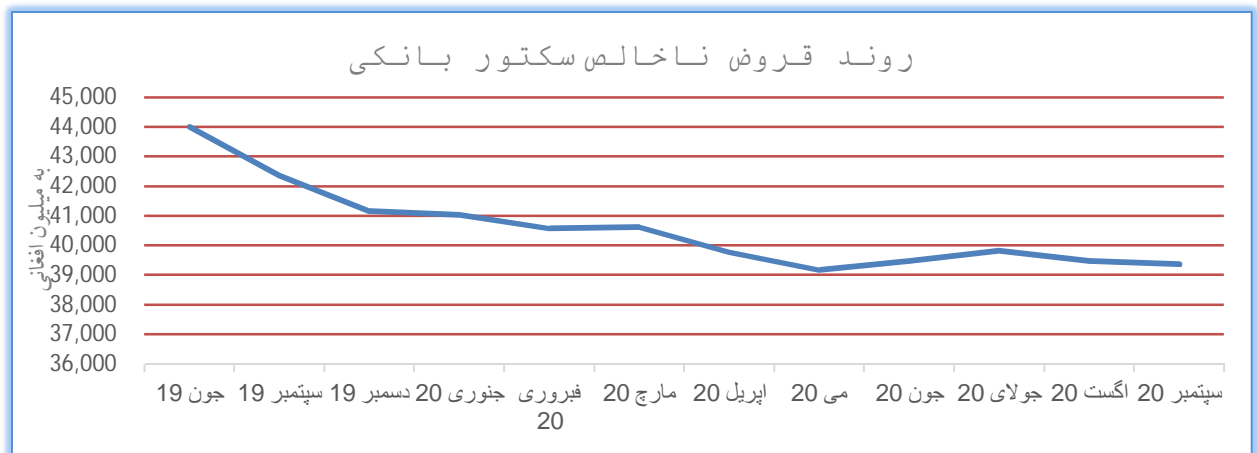
شخص های کیفیت دارائی ها	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20	سپتمبر 20
نسبت پول نقد و طلبات بالای د افغانستان بانک (به استثنای اوراق سرمایوی) بر مجموع دارائی ها	30.75%	30.55%	33.47%	28.00%	34.01%	32.14%
نسبت اوراق سرمایوی بر مجموع دارائی ها	8.61%	8.65%	8.51%	10.30%	10.78%	12.05%
نسبت طلبات بین البانکی (داخلی) بر مجموع دارائی ها	1.35%	1.76%	1.63%	2.05%	1.13%	1.13%

21.88%	22.33%	25.69%	25.04%	26.54%	29.02%	نسبت طلبات بین بانکی (خارجی) بر مجموع دارائی ها
14.88%	15.00%	17.31%	15.77%	17.02%	16.99%	نسبت قروض ناخالص بر سپرده های مشتریان
14.24%	14.39%	12.59%	12.24%	12.25%	10.93%	نسبت ذخیره جبران خساره قروض بر مجموع قروض ناخالص
1.77%	1.80%	1.80%	1.61%	1.74%	1.55%	نسبت ذخیره جبران خساره قروض بر دارائی ها
1.17%	1.21%	0.86%	1.27%	1.26%	1.25%	نسبت قروض اشخاص وابسته بر سرمایه مقرراتی
0.32%	0.32%	0.36%	0.35%	0.33%	0.30%	نسبت دارائی های متصرف شده بر مجموع دارائی ها
2.58%	2.58%	2.50%	2.64%	2.30%	2.15%	نسبت دارائی های متصرف شده بر مجموع قروض ناخالص
3.64%	3.62%	2.14%	1.90%	1.87%	1.82%	نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع دارائی ها

جدول 3: شاخص های کیفیت دارائی ها

6.2: مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص سکتور بانکی از اواسط سال 2019 به بعد در اثر تصفیه، باز پرداخت، حذف و استفاده کمتر از قروض اضافه برداشت روند نزولی را پیموده است. حالآنکه سکتور بانکی در ماه جاری به مبلغ 1.37 میلیون افغانی قرضه (اصل مبلغ) جدیداً اعطاء نموده است که شامل قروض تجارتي، خرد، کوچک و متوسط میباشد. باید خاطر نشان ساخت که بانکهای خصوصی در پروسه قرضه دهی با سهم 87% مجموع قروض ناخالص پیشتاز بوده، بانکهای دولتی با 12% سهم در مقام بعدی و در اخیر فروع بانکهای خارجی کمترین میزان مشارکت در اقتصاد کشور با 1% سهم در رده پائینی قرار دارد.

گراف 2: روند قروض ناخالص سکتور بانکی

مجموع قروض ناخالص سکتور بانکی از قرار ربع سوم 2020 بالغ به 39.4 میلیارد افغانی میگردد، که در مقایسه با ربع قبل به اندازه 0.2% در اثر تصفیه، حذف و استفاده کمتر از قروض اضافه برداشت کاهش نموده است. قروض ناخالص 15% سپرده های مشتریان و 12% مجموع دارائی های سکتور بانکی را تشکیل میدهد. از قرار اخیر ماه سپتمبر 2020 نسبت پوشش یا ذخیره جبران خساره قروض 11.4% مجموع قروض ناخالص را تشکیل میدهد.

طوریکه در جدول ذیل دیده می شود، تمرکز قروض بیشتر در پول افغانی بوده که 51% مجموع قروض را تشکیل میدهد، به تعقیب آن قروض دالری به اندازه 49% مجموع قروض سکتور را احتوا نموده اما قرضه در سایر اسعار به اندازه بسیار کم 0.1% مجموع قروض سکتور را در بر دارد.

ذیلاً خلاصه مجموع قروض نظام بانکی قابل مشاهده می باشد:

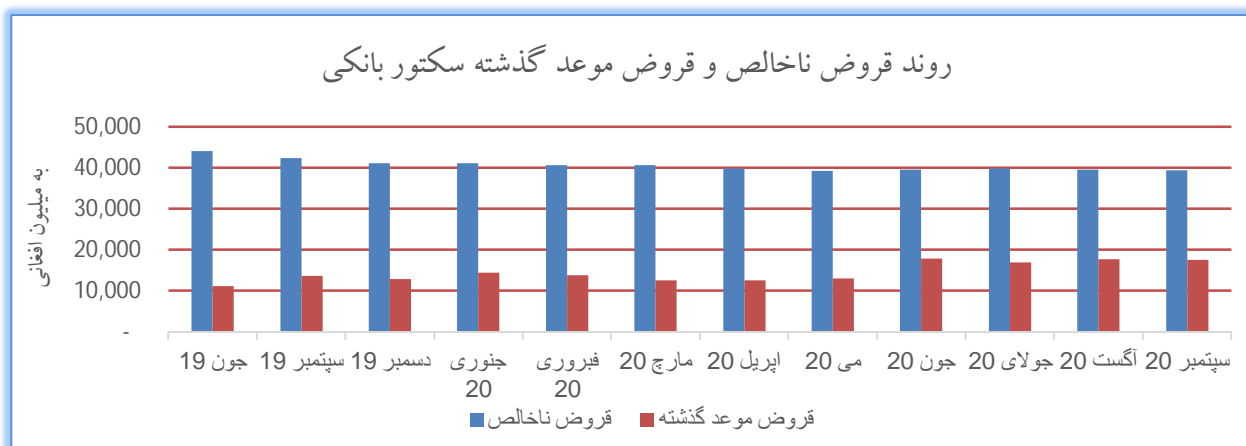
مجموع قروض سکتور بانکی به اساس نوع سعر (به میلیون افغانی)

نوع سعر	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20	سپتمبر 20	فیصدی از قرار مجموع قروض
افغانی	20,227	20,439	20,912	20,980	20,172	20,124	51.10%
دالری	23,685	21,851	20,171	19,598	19,251	19,193	48.70%
سایر اسعار	101	83	68	47	48	51	0.13%

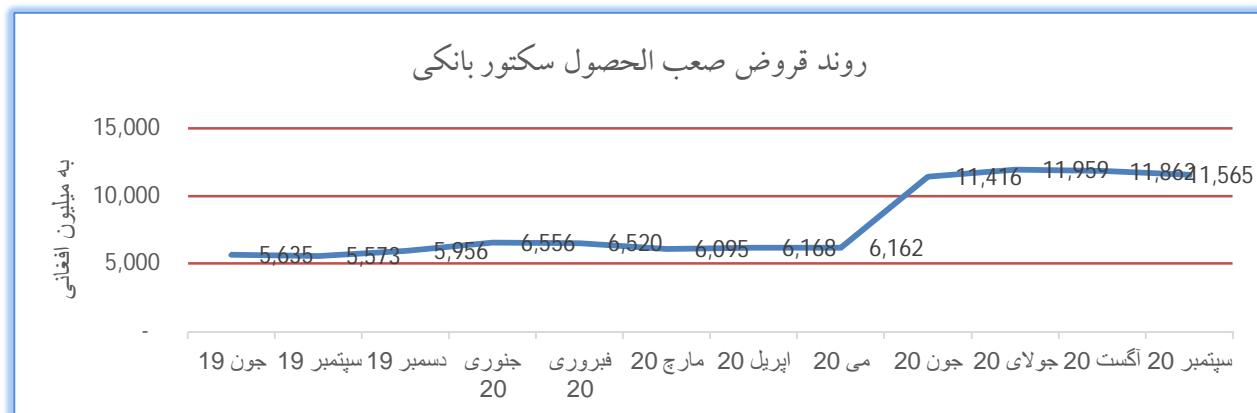
✓ مجموع قروض ناخالص عمدتاً از اواسط سال 2019 به بعد روند نزولی را پیموده است؛ علوتاً قروض ناخالص به اندازه 0.2% کاهش در مقایسه با ربع قبل بابت تصفیه حذف و استفاده کمتر از قروض اضافه برداشت نموده است.

6.2.1: کیفیت قروض

کیفیت قروض سکتور بانکی همچنان نگران کننده است، طوریکه قروض صعب الحصول 29% مجموع قروض ناخالص را تشکیل میدهد و از ربع اول 2019 روند صعودی سریع را پیموده است. از جمله 29% قروض صعب الحصول به اندازه 27% آن مربوط به چهار بانک که در عرصه قرضه دهی پیشتاز بوده، میباشد. ضمناً، این بانکها در مجموع 67% مجموع قروض ناخالص و 51% سرمایه مقرراتی نظام بانکی را احتواء مینماید. بدین اساس وخیم شدن کیفیت قروض بانکهای ضعیف متذکره که بیشتر از 50% مجموع قروض ناخالص و سرمایه مقرراتی سکتور را در بر دارند، تأثیرات قابل ملاحظه ای بالای قروض صعب الحصول، مفادآوری، سرمایه مالی و نسبت های مالی نظام بانکی خواهد داشت. قابل ذکر است که دلیل افزایش در قروض صعب الحصول از ماه جون 2020 به بعد در اثر تطبیق معیار بین المللی IFRS 9 در یکی از بانکهای خصوصی می باشد.

گراف 3: روند قروض ناخالص و قروض موعده گذشته سکتور بانکی

گراف 4: روند قروض صعب الحصول سکتور بانکی

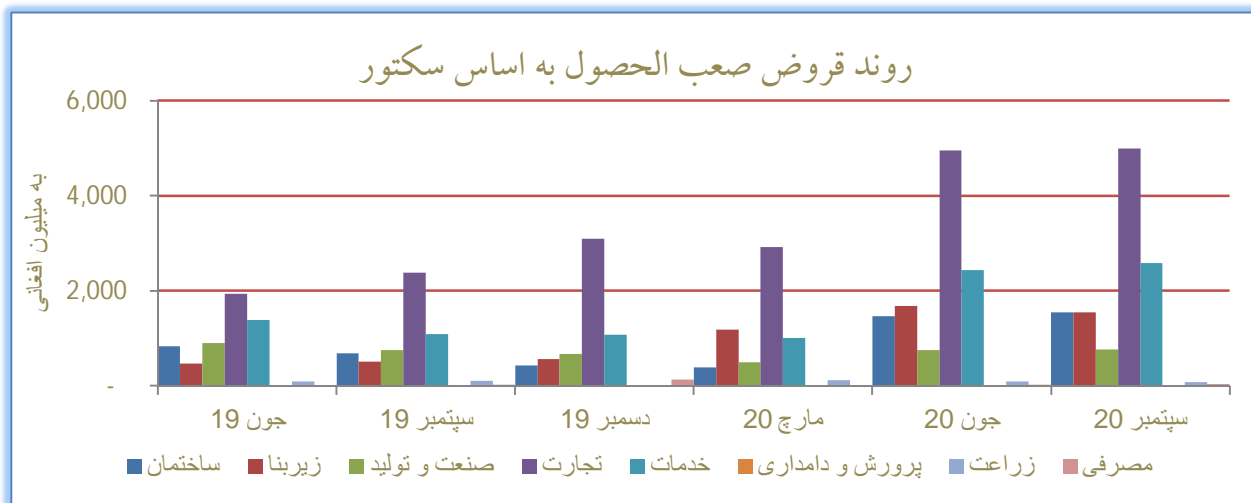
تجزیه و تحلیل گروپ بانکی نشان می دهد که 93% مجموع قروض صعب الحصول مربوط به بانکهای خصوصی میباشد، در حالیکه بانکهای دولتی و فروع بانکهای خارجی به ترتیب 6% و 1% مجموع قروض صعب الحصول سکتور را تشکیل میدهد.

شاخص های کیفیت قروض	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20	سپتمبر 20
نسبت قروض انتقادی بر قروض ناخالص	25.41%	32.05%	31.37%	30.75%	45.20%	44.52%
نسبت قروض معکوساً صنفبندی شده بر قروض ناخالص	16.88%	19.32%	17.90%	19.71%	34.21%	34.14%
نسبت قروض صعب الحصول بر قروض ناخالص	12.80%	13.15%	14.47%	15.00%	28.92%	29.38%
نسبت قروض صعب الحصول بر سرمایه مقرراتی	17.91%	18.23%	18.95%	20.23%	36.92%	36.14%
نسبت ذخیره جبران خساره غیرمعیاری بر قروض انتقادی	38.56%	34.80%	35.50%	37.35%	28.86%	28.81%
نسبت ذخیره جبران خساره غیر معیاری بر قروض صعب الحصول	65.24%	68.24%	66.37%	65.02%	38.63%	37.83%
نسبت ذخیره جبران خساره معیاری بر قروض معیاری	1.52%	1.62%	1.56%	1.60%	2.45%	2.56%
نسبت ذخیره جبران خساره قروض صعب الحصول بر سرمایه سطح اول	6.33%	5.92%	6.75%	6.89%	22.42%	23.23%
نسبت قروض صعب الحصول خالص بر مجموع قروض خالص	5.00%	4.76%	5.54%	6.01%	20.73%	21.30%
نسبت قروض صعب الحصول خالص بر مجموع قروض ناخالص	4.45%	4.18%	4.87%	5.25%	17.75%	18.26%

جدول 5: شاخص های کیفیت قروض

بیشترین قروض صعب الحصول مربوط به سکتور تجارت (43%) بوده بویژه در سمند و سایر مواد ساختمانی (8.5%) و در پترولیم و روغنیات (8%) می باشد، سکتور خدمات با داشتن 22% قروض صعب الحصول بانکی در رده دوم قرار داشته که بیشتر در بخش حمل و نقل زمینی (9%) قابل ملاحظه می باشد، سکتور ساختمان 13% قروض صعب الحصول سکتور بانکی را در برداشته و در رده سوم قرار می گیرد. افزایش

قروض صعب الحصول در سكتور خدمات بخصوص در بخش ساير خدمات و در سكتور ساختمان قابل ملاحظه بوده است.

گراف 5: روند قروض صعب الحصول به اساس سكتور

- ✓ در حال حاضر 29% قروض ناخالص و 36% سرمايه مقرراتي سكتور بانكي در معرض خطر قرار دارد. علاوهً افزايش قروض صعب الحصول (1.3% يا 148 ميليون افغانی) در مقايسه با ربع قبل بصورت عموم در اثر وخيم شدن وضعيت قروض در سه بانک صورت گرفته است.
- ✓ روند صعودی قروض صعب الحصول (29% در ماه سپتمبر 2020) و تاثيرات ويروس کوويد 19 بالای باز پرداخت قروض در ماه های آينده ميتواند زمان دشوار را برای سكتور بانکی در پی داشته باشد.

6.2.2: انواع قروض

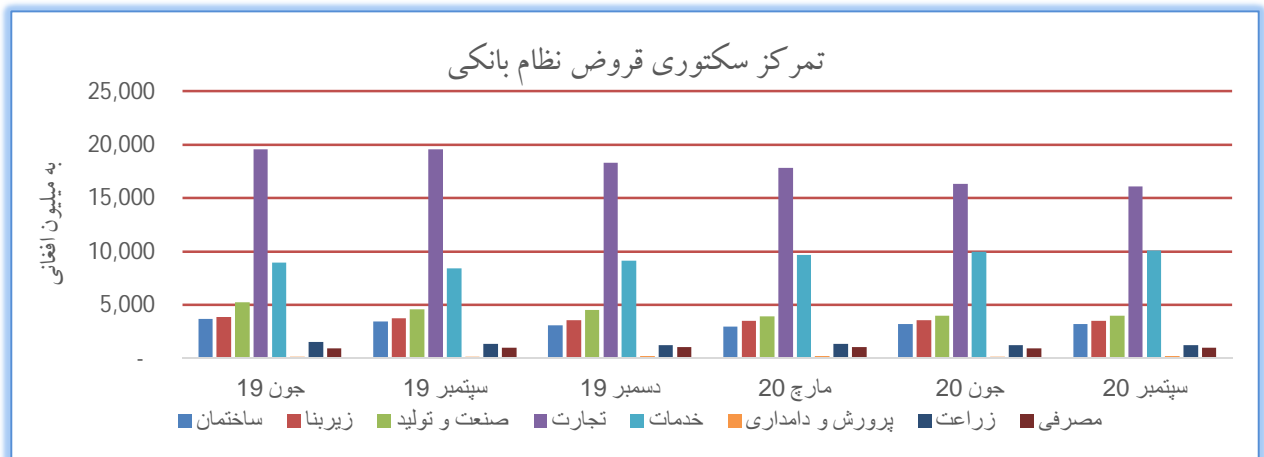
قروض اضافه برداشت بیشتر از 60% مجموع قروض سکتور را تشکیل داده که مختص به هشت بانک میباشد، بویژه بانکهای که در عرصه قرضه دهی پیشتاز بوده، مربوط می شود. به تعقیب آن قروض میعادی 23.2% و قروض اسلامی 12.6% مجموع قروض سکتور را تشکیل می دهد. در حین حال کارت های اعتباری کمترین سهم 0.07% را تشکیل میدهد.

6.2.3: توزیع سکتوری قروض

روند توزیع سکتوری قروض نشان می دهد که سکتور تجارت با داشتن 41% سهم (که پترولیم و روغنیات 11% آنرا تشکیل میدهد) پیشتاز بوده، سکتور خدمات با داشتن 26% سهم که 8% آن مربوط مخابرات میباشد، در قدم دوم قرار دارد. سکتور های که بیشتر از COVID-19 متاثر می گردد مانند ترانسپورت هوایی، هتل و رستوران، هردو 3% مجموع قروض سکتور را در بر دارند. تولیدات و صنعت و پروژه های زیر بنایی با داشتن 10% و 9% سهم در جایگاه سوم و چهارم قرار گرفته است.

✓ بیشتر از نصف قروض نظام بانکی (64%) را قروض اضافه برداشت احتوا نموده است، به تعقیب آن قروض میعادی (23%) و قروض اسلامی (13%) مجموع قروض سکتور بانکی را تشکیل میدهد.

✓ ضمناً در رابطه به کیفیت قروض اضافه برداشت باید گفت که از مجموع

گراف 6: توزیع سکتوری قروض نظام بانکی

6.2.4: قروض اشخاص مرتبط

مجموع قروض مرتبط سکتور بانکی بالغ به 374 میلیون افغانی می‌گردد که 1% مجموع قروض ناخالص و 1% سرمایه مقرراتی سکتور را تشکیل داده و مربوط به چهار بانک می‌شود، ضمناً قروض مرتبط پائین تر از حد اکثر حدود تعیین شده در افغانستان بانک (بصورت انفرادی 5% و بصورت مجموعی 25% سرمایه مقرراتی) قرار دارند.

6.2.5: دارائی های متصرف شده

مجموع دارائی های متصرف شده سکتور بانکی بالغ به 1.01 میلیارد افغانی گردیده و در مقایسه با ربع قبل به اندازه 2.6 میلیون افغانی بدلیل پائین آمدن نرخ تبادل دالر در مقابل پول افغانی، کاهش نموده است. مجموع دارائی های متصرف شده 0.3% مجموع دارائی های سکتور را تشکیل داده و مربوط به 3 بانک می‌شود.

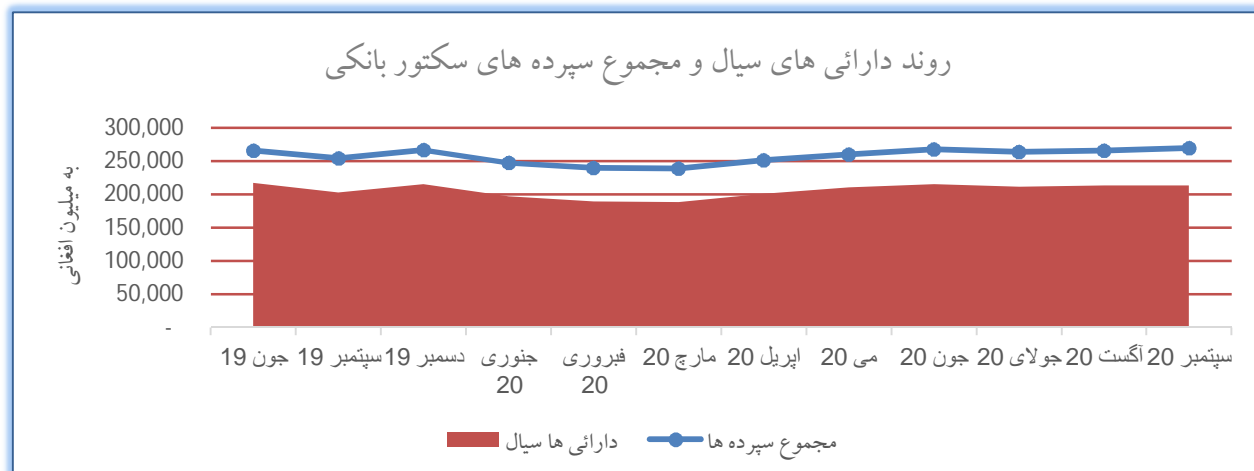
✓ فیصدی دارائی های متصرف شده تمام بانکها و مدت زمان نگهداری آن در بیلانس شیت در محدوده مقرراتی قرار دارند (به اساس مقررہ

6.3: سیالیت سکتور بانکی

سکتور بانکی کشور دارائی های سیال (پول نقد و معادل پول نقد) کافی در اختیار دارد، نسبت های سیالیت تمام بانک ها از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی افغانستان برای سیالیت (نسبت وسیع سیالیت 15% و نسبت سریع سیالیت 20%) بلندتر قرار دارند. نسبت سیالیت وسیع سکتور بانکی از لحاظ ارزش وسطی یا میدیان به اندازه 60% بوده که در مقایسه با ربع قبل (جون 2020) که نسبت متذکره به 61% میرسید، کاهش را نشان می دهد.

6.3.1: دارائی های سیال

سکتور بانکی دارائی های سیال کافی در اختیار دارد، دارائی های سیال (پول نقد و معادل پول نقد) 67% مجموع دارائی ها و 86% بدهی های کوتاه مدت را تشکیل می دهد و در مقایسه با ربع قبل تغییرات قابل ملاحظه ننموده است.

گراف 7: روند دارائی های سیال و مجموع سپرده های سکتور بانکی

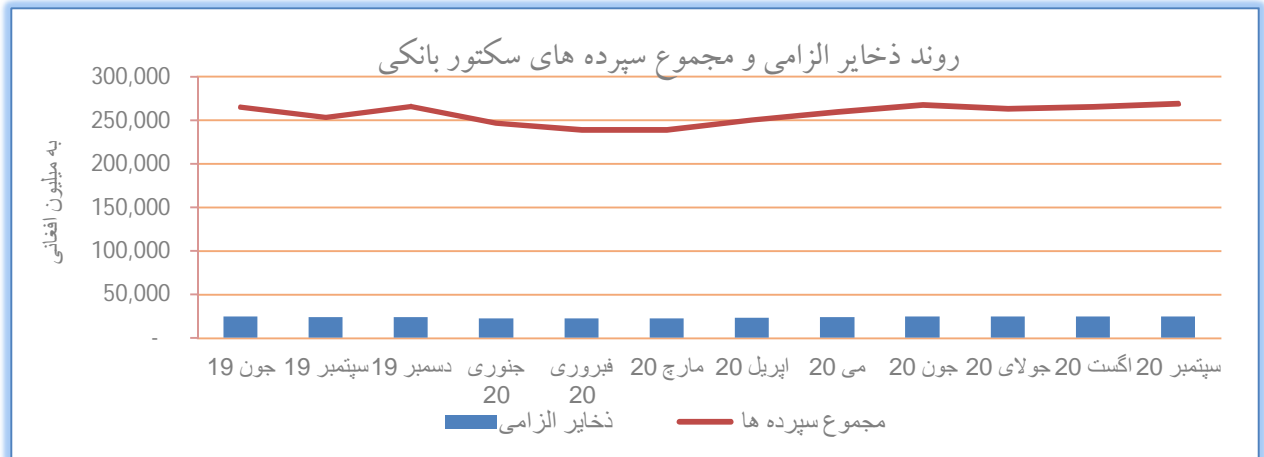
شاخص های مربوط به سیالیت

شاخص های سیالیت	19 جون	19 سپتمبر	19 دسمبر	20 مارچ	20 جون	20 سپتمبر
نسبت قروض ناخالص بر مجموع سپرده ها	16.56%	16.69%	15.44%	17.00%	14.74%	14.61%
نسبت قروض ناخالص بر دارائی ها	14.22%	14.20%	13.14%	14.27%	12.53%	12.39%
نسبت دارائی های سیال بر بدهی های کوتاه مدت	89.06%	86.56%	87.12%	85.33%	86.61%	85.90%
نسبت دارائی های با سیالیت بلند بر بدهی های کوتاه مدت	38.19%	36.89%	38.36%	37.08%	41.16%	39.89%
نسبت دارائی های سیال بر مجموع دارائی ها	69.97%	67.73%	68.63%	66.57%	68.33%	67.20%
نسبت سپرده های پول خارجی بر مجموع سپرده ها	72.96%	70.57%	69.08%	69.48%	66.37%	65.08%
نسبت قروض ناخالص بر سپرده های مشتریان	16.99%	17.02%	15.72%	17.31%	15.00%	14.88%
نسبت بدهی های مفر بر مجموع بدهی ها	1.33%	0.98%	0.91%	0.90%	0.72%	0.93%
نسبت قرضه های داخلی بر مجموع سپرده ها و سرمایه مالی	14.60%	14.68%	13.61%	14.90%	13.00%	12.88%

جدول 6: شاخص های سیالیت

6.3.2: ذخایر الزامی

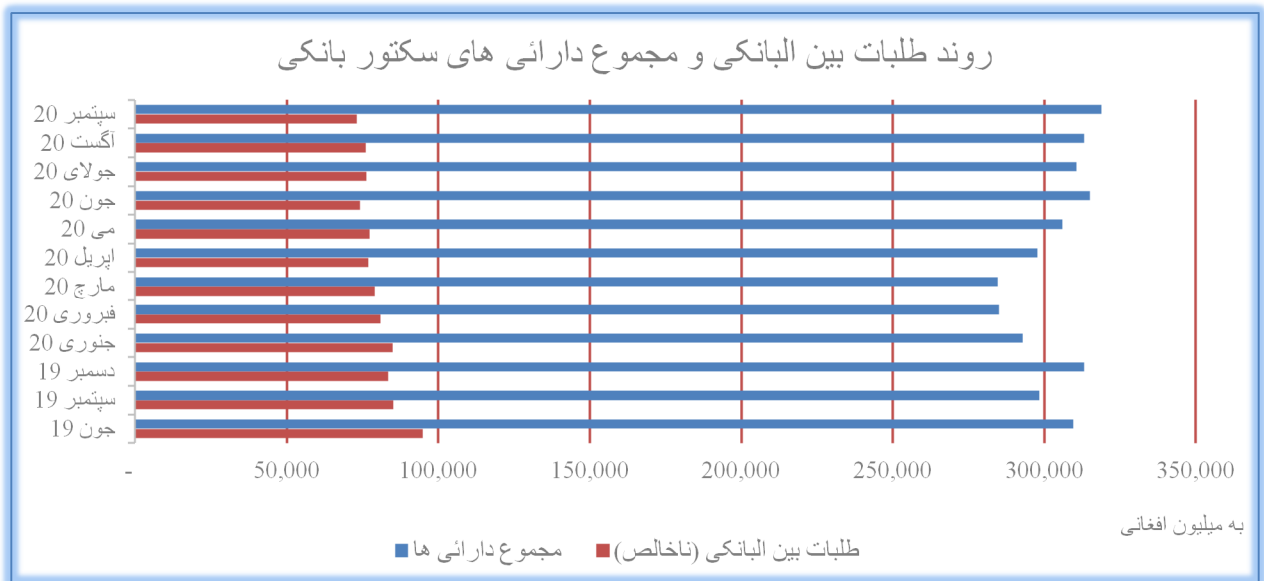
تمام مؤسسات بانکی در مطابقت با مقررہ ذخایر الزامی برای سپرده ها قرار دارد، ذخایر الزامی فعلی 8% برای سپرده های افغانی و 10% برای سپرده های دالری و یورو می باشد.

گراف 8: روند ذخایر الزامی و مجموع سپرده های سکتور بانکی

6.3.3: طلبات بین بانکی

طلبات بین بانکی ناخالص، شامل مجموع سپرده های جاری و میعادى در بانكها و سایر طلبات از بانكها می باشد كه دومین قلم بزرگ دارائی های سكتور را تشكيل داده و بیشتر شامل سپرده های جاری و میعادى در بانكهای خارجی می باشد.

گراف 9: روند طلبات بین بانکی و مجموع دارائی های سکتور بانکی

6.3.4: سپرده ها با بانكهای خارجی

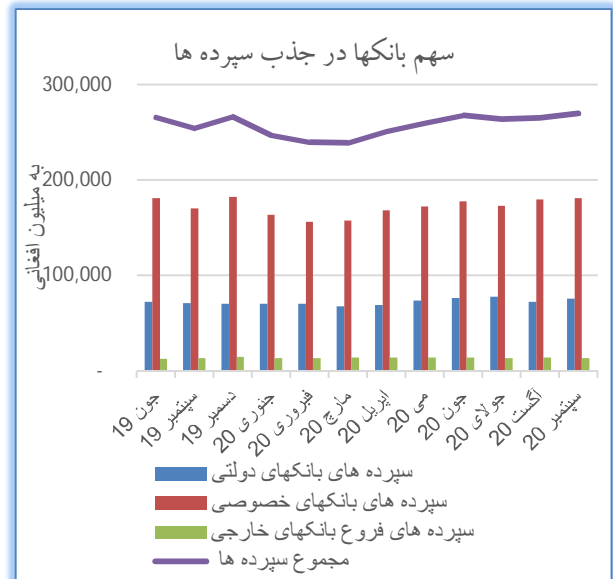
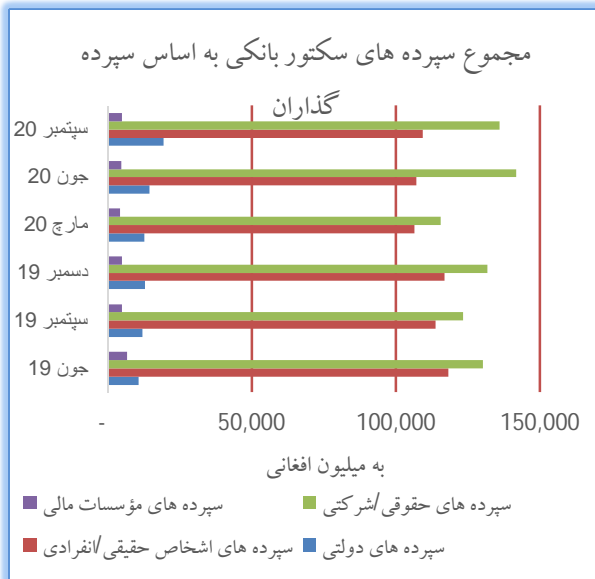
مجموع سپرده ها با بانکهای خارجی 22% مجموع دارائی ها و 26% مجموع سپرده های سکتور بانکی را تشکیل می دهد، با افزودن سرمایه گذاری ها در اوراق بهادار، سهم سرمایه گذاری در خارج از کشور به 33% مجموع دارائی ها و 39% مجموع سپرده های سکتور بانکی میرسد، که نشان میدهد قسمت اعظم وجوه جذب شده در خارج از کشور سرمایه گذاری گردیده است. این در حالیست که سهم قروض بترتیب 12% و 15% مجموع دارائی ها و سپرده های سکتور بانکی را احتوا مینماید.

6.3.5: مجموع سپرده ها

سپرده ها منبع اساسی تمویل سکتور بانکی بشمار می رود. مجموع سپرده ها در جریان ربع اول سال 2020 روند نزولی داشته اما در ربع دوم و سوم سال جاری روند صعودی را پیموده است. مجموع سپرده ها به اندازه 0.6% در مقایسه با ربع قبل (جون 2020) افزایش نموده است. افزایش متذکره در سپرده های میعادای و پس انداز عمدتاً در پنج بانک صورت گرفته است. تجزیه وتحلیل سپرده ها نشان می دهد که سپرده های افغانی (35%)، دالری (63%) و سایر اسعار (2%) مجموع سپرده ها را تشکیل داده طوریکه سپرده های دالری به اندازه 2% در مقایسه با ربع قبل کاهش نموده حالآنکه سپرده های افغانی و سایر اسعار بترتیب به اندازه 4% و 17% (بویژه در سعر یورو) در مقایسه با ربع قبل افزایش نموده است.

گراف 11: مجموع سپرده ها به اساس نوع سعر
گراف 10: مجموع سپرده ها به اساس نوع حسابات

گراف 13: سهم بانکها در جذب سپرده ها

گراف 12: مجموع سپرده ها به اساس نوع سپرده

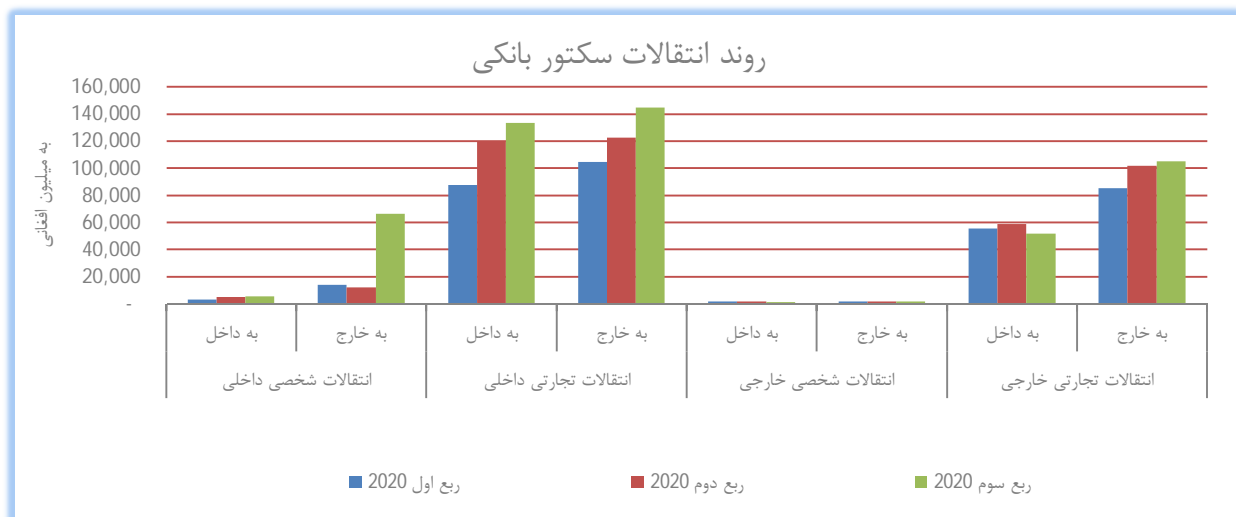
طوریکه در فوق مشاهده می شود، بیشترین بخش سپرده های سکتور بانکی را سپرده های حقوقی یا شرکتی (50%)، به تعقیب آن سپرده های انفرادی (41%)، سپرده های دولتی (7%) و سپرده های مؤسسات مالی (2%) را تشکیل می دهد. علاوه بر آن، بانکهای خصوصی بلندترین سهم یعنی 67% مجموع سپرده های سکتور بانکی را احتواء نموده و فیصدی سهم بانک های دولتی و فروع بانکهای خارجی بالترتیب 28% و 5% مجموع سپرده های سکتور بانکی را تشکیل میدهند.

رند مجموع سپرده های سکتور بانکی به اساس نوع سپرده و سعر (به میلیون افغانی)								اقلام
فیصدی تغییر ربعوار	سپتمبر 20	جون 20	می 20	اپریل 20	مارچ 20	فبروری 20	جنوری 20	
-0.37%	195,132	195,857	186,542	179,700	169,068	168,479	175,599	جاری
8.79%	20,920	19,228	19,931	20,052	20,243	19,400	19,558	میعادی
1.36%	53,365	52,645	53,297	51,214	49,626	51,507	51,813	پس انداز
0.63%	269,417	267,730	259,770	250,966	238,937	239,386	246,970	مجموع
4.50%	94,084	90,025	85,947	79,148	72,916	74,773	75,988	افغانی
-1.83%	169,780	172,957	168,903	167,027	161,437	160,240	166,612	دلاری
16.95%	5,553	4,748	4,920	4,791	4,583	4,373	4,370	سایر اسعار
0.63%	269,417	267,730	259,770	250,966	238,937	239,386	246,970	مجموع

جدول 7: روند مجموع سپرده های سکتور بانکی به اساس نوع سپرده و سعر

جزئیات انتقالات پولی

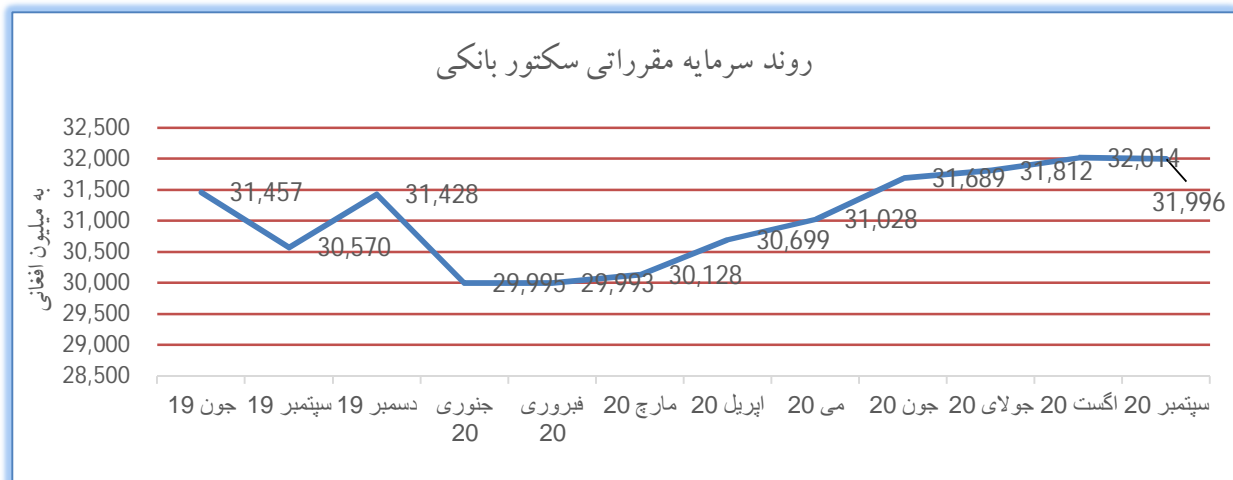
روند انتقالات پولی سکتور بانکی در 3 ربع سال 2020 در گراف ذیل قابل مشاهده می باشد.

گراف 14: روند انتقالات سکتور بانکی

6.4: سرمایه سکتور بانکی

به اساس گزارش های ارائه شده بانکها، سکتور بانکی دارای سرمایه کافی بوده که به اندازه 11% مجموع دارائی ها را تشکیل میدهد. سرمایه مالی سکتور بانکی در ماه جاری بالغ به 36.1 میلیارد افغانی میگردد، که در مقایسه با ربع قبلی به اندازه 1% افزایش را نشان میدهد، افزایش متذکره عمدتاً بابت مفاد در ارزش گذاری مجدد سرمایه گذاری های آماده برای فروش و بابت مفاد سکتور بانکی صورت گرفته است. به همین ترتیب، سرمایه مقرراتی سکتور بانکی بالغ به 31.9 میلیارد افغانی بوده که در مقایسه با ربع قبل به اندازه 1% افزایش نموده است. ضمناً، نسبت کفایت سرمایه سکتور بانکی در ماه جاری به اندازه 26% می باشد. باید یادآور شد که نسبت کفایت سرمایه تمام بانکها بالاتر از حدود تعیین شده مقرراتی (12% دارائی های عیار شده به اساس خطر) قرار دارند. قسمیکه در گراف ذیل دیده می شود، سرمایه مقرراتی سکتور بانکی روند نوسانی داشته طوریکه سرمایه مقرراتی در ماه جنوری 2020 بابت سنجش ذخیره جبران خساره کاهش اما در ماه جون 2020 بالاتر مفادآوری و افزایش در سرمایه سطح دوم (Tier II) در یک بانک، افزایش را شاهد بوده است.

گراف 15: روند سرمایه مقرراتی سکتور بانکی

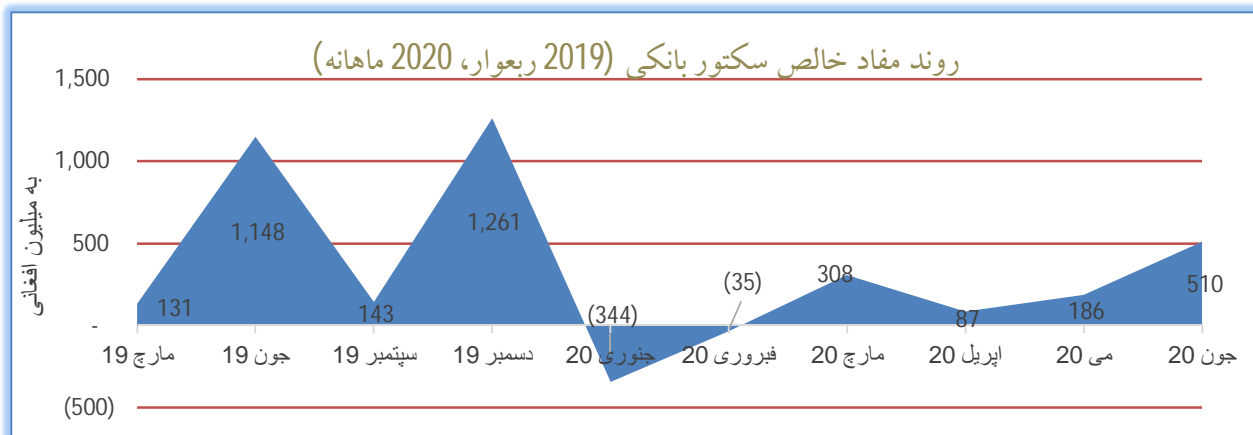
نسبت های کفایت سرمایه

شاخص های کفایت سرمایه	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20	سپتمبر 20
نسبت سرمایه مقرراتی بر دارائی های عیار شده به اساس خطر	26.51%	25.81%	25.93%	25.84%	26.11%	26.15%
نسبت سرمایه سطح اول بر دارائی های عیار شده به اساس خطر	26.09%	25.24%	24.50%	26.53%	25.75%	25.30%
نسبت سرمایه سطح اول بر مجموع دارائی ها	10.00%	10.02%	9.48%	10.87%	9.92%	9.75%
نسبت سرمایه مالی بر مجموع دارائی ها	11.49%	11.63%	11.40%	11.91%	11.36%	11.39%

جدول 8: شاخص های کفایت سرمایه

6.5: مفاد آوری سکتور بانکی

مفاد مجموعی سکتور بانکی در سال جاری (جنوری الی سپتمبر 2020) به اندازه 1.3 میلیارد افغانی میرسد. سکتور بانکی در ربع جاری به اندازه 504 میلیون افغانی مفاد آور می باشد. مفاد متذکره در مقایسه با ربع قبلی کاهش نموده که عمدتاً بابت کاهش عواید بدون تکتانه، کاهش در عواید تکتانه در اثر تصفیه و حذف قروض و بابت افزایش در ذخیره جبران خساره می باشد. ارقام عمده مفاد آوری را عواید تکتانه و عواید بدون تکتانه تشکیل می دهد در حین حال مصارف عمده بانک ها شامل مصارف بدون تکتانه و مصارف معاشات می باشد. قسمیکه در گراف ذیل دیده می شود، در 9 ماه اخیر سال جاری سکتور بانکی بابت برگشت ذخیره جبران خساره، مفاد در ارزش گذاری مجدد اسعار خارجی و افزایش در عواید بدون تکتانه، مفاد آور می باشد. ضمناً نسبت برگشت بر دارائی (ROA) و نسبت برگشت بر سرمایه (ROE) سکتور بانکی بطور سالانه بترتیب 0.22% و 1.88% می باشد.

گراف 16: روند مفاد خالص سکتور بانکی

روند مفاد آوری ربعوار

سپتمبر 20	جون 20	مارچ 20	دسمبر 19	سپتمبر 19	جون 19	شاخص های مفاد آوری
269.44%	152.72%	-2890.50%	118%	1148%	150%	نسبت عواید خالص تکتانه بر مفاد خالص
0.43%	0.44%	0.54%	0.48%	0.55%	0.56%	نسبت عواید خالص تکتانه بر دارائی ها
0.53%	0.65%	0.55%	0.84%	0.53%	0.61%	نسبت عواید بدون تکتانه بر دارائی ها
336.11%	225.70%	-2977.35%	209%	1113%	163%	نسبت عواید بدون تکتانه بر مفاد خالص
527.38%	282.46%	-4900.00%	226%	1839%	237%	نسبت مصارف عملیاتی بر مفاد خالص
40.03%	41.45%	44.47%	38.67%	40.59%	40.68%	نسبت معاشات بر مصارف عملیاتی
87.09%	74.64	85.71%	68.99%	81.30%	75.65%	نسبت متمریت (مصارف عملیاتی بر عواید اساسی)
-964	-521	-1,065	-213	-1,036	-847	خلاء بین عواید بدون تکتانه و مصارف عملیاتی
504	918	-53	1,261	143	1,148	مفاد/ضرر خالص متراکم شده هر ربع
0.22%	0.62%	-0.07%	0.42%	0.05%	0.38%	نسبت برگشت بر دارائی
1.88%	5.28%	-0.62%	3.62%	0.41%	3.30%	نسبت برگشت بر سرمایه

نوت: در جدول فوق عواید و مصارف سکتور بانکی بطور متراکم شده در هر ربع در نظر گرفته شده است.

جدول 9: شاخص های مفاد آوری

طوریکه در جدول فوق دیده میشود، نسبت متمریت سکتور بانکی سیر صعودی را نشان میدهد، به این معنی که مصارف بانکیها در حال افزایش و یا عواید بانکیها در حال کاهش است (نسبت متمریت 50 فیصد و پائین تر از آن حالت مطلوب می باشد)، همچنان خلاء بین عواید بدون تکتانه و مصارف بدون تکتانه در مقایسه با ربع جون 2020 در اثر کاهش عواید بدون تکتانه طوریکه در فوق دیده می شود، خلاء بیشتر گردیده است.

روند مفاد و ضرر ربعوار سکتور بانکی (به میلیون افغانی)						
اقدام	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20	سپتمبر 20
عواید تکتانه	2,033	1,897	1,747	1,764	1,642	1,594
مصارف تکتانه	311	257	253	231	240	236
عواید خالص تکتانه	1,722	1,640	1,494	1,532	1,402	1,358
تامینات اعتباری خالص	152	505	287	379	78	107
مفاد/ضرر سرمایه گذاری ها	24	125	82	-11	-27	66
سایر عواید بدون تکتانه	1,872	1,591	2,635	1,578	2,072	1,694
مصارف بدون تکتانه	1,561	1,560	1,747	1,442	1,518	1,595
مصارف معاشات	1,158	1,066	1,102	1,155	1,075	1,064
مجموع مصارف عملیاتی	2,719	2,627	2,849	2,597	2,593	2,658
مفاد/ضرر قبل از ارزش گذاری مجدد اسعار و مصارف مالیه	748	225	1,076	124	776	353
مفاد/ضرر در ارزش گذاری مجدد اسعار	582	-87	391	-112	258	263
مصارف مالیه	181	-5	206	65	116	112
مفاد/ضرر خالص	1,148	143	1,261	-53	918	504

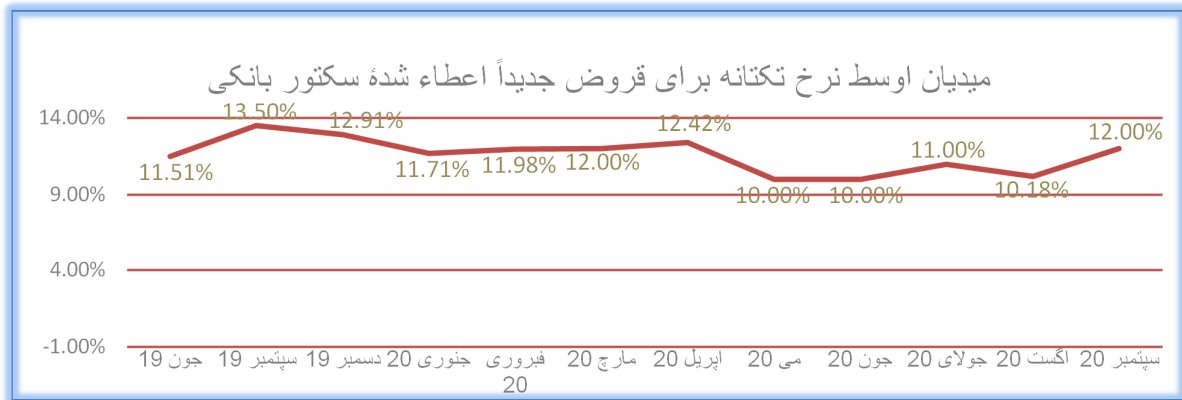
جدول 10: روند مفاد/ضرر ربعوار سکتور بانکی

6.5.1: نرخ تکتانه قروض

نرخ تکتانه در انواع قروض که در سکتور بانکی به مشتریان اعطاء گردیده است، نشان میدهد که بلندترین نرخ تکتانه مربوط کارت های اعتباری بوده (اگرچه از لحاظ مبلغ بسیار کم است) و به تعقیب آن بالترتیب قرضه میعادی، قرضه اضافه برداشت، قرضه مصرفی و قرضه مرابحه دارای نرخ تکتانه بلندتر می باشد. به همین ترتیب، بلندترین نرخ تکتانه 37% و پائین ترین آن به 1% میرسد. در حین حال اوسط نرخ تکتانه برای قروض که در ماه جاری اعطا شده است 12% از لحاظ میدیان می باشد.

انواع قرضه (سکتور)	اوسط نرخ تکتانه (سپتمبر 2020)
اضافه برداشت	12.70%
میعادی	12.90%
مصرفی	12.2%
مرابحه	12.0% ⁶
کارت های اعتباری	27.30%
نرخ تکتانه (بلندترین)	37.00%
نرخ تکتانه (پائین ترین)	1.00%

جدول 11: اوسط نرخ تکتانه قروض سکتور بانکی

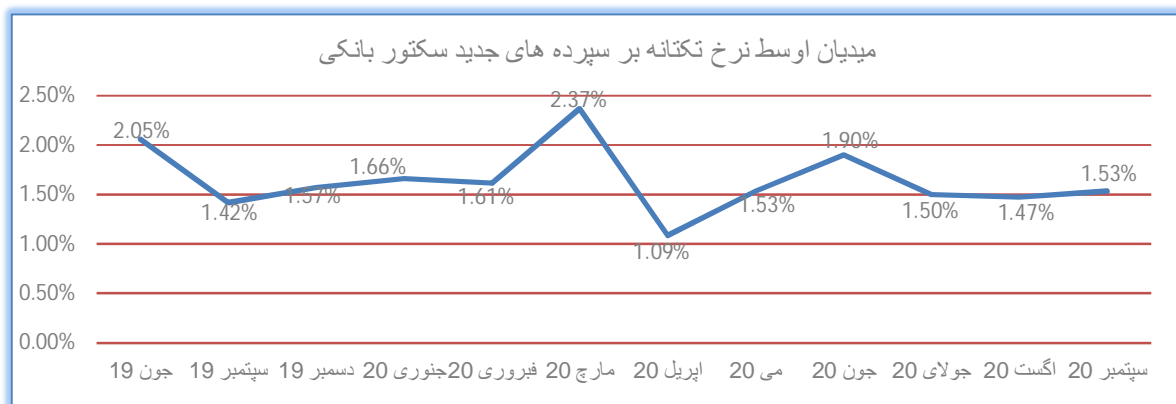

گراف 17: میدیان اوسط نرخ تکتانه برای قروض جدیداً اعطاء شده سکتور بانکی

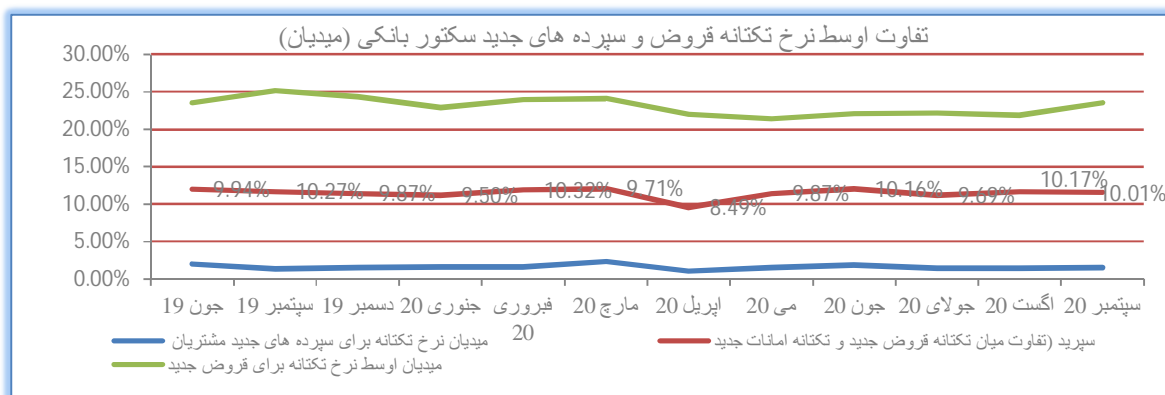
6.5.2: نرخ تکتانه بر سپرده ها

⁶ برای محصولات بانکداری اسلامی فیصدی نرخ مفاد می باشد.

نرخ تکتانه برای جلب سپرده های جدید مشتریان در ربع سپتمبر 2020 در مقایسه با ربع جون 2020 در اثر کاهش در سپرده های میعادى و پس انداز در دو بانک، کاهش نموده است.

گراف 18: میدیان اوسط نرخ تکتانه بر سپرده های جدید سکتور بانكى

گراف 19: تفاوت اوسط نرخ تکتانه قروض و سپرده های جدید سکتور بانكى (میدیان)

6.6: اقلام خارج از بیلانس شیت

مجموع اقلام خارج از بیلانس شیت سکتور بانكى از قرار ربع سپتمبر 2020 بالغ به 59.9 میلیارد افغانى گردیده که بیشتر متشکل از ضمانت نامه حسن اجرای کار، پیش پرداخت و مزایده می باشد. مجموع نسبت پوشش نقده، جایداد و تضمین متقابل به اندازه 69% بوده، در حالیکه قسمت باقی مانده تحت پوشش قرار نگرفته است.

انواع و مبالغ ضمانت نامه های بانکی سکتور بانکی از قرار سپتمبر 2020	
انواع ضمانت نامه های بانکی	مبلغ به میلیون افغانی
مزایده	4,951
حسن اجرای کار	29,253
پیش پرداخت	11,866
لیتراف کریدت	399
ضمانت خط بانکی (لیتراف گرانته)	363
سایر ضمانت نامه ها ⁷	89
بدهی مناقصه (ریتینشن) ⁸	1,244
مجموع	48,165

جدول 12: انواع و مبالغ ضمانت نامه های بانکی سکتور

نسبت پوشش تضمین نقده، تضمین جایداد و تضمین متقابل ضمانت های بانکی سکتور بانکی (سپتمبر 2020)		
انواع ضمانت ها	مبلغ به میلیون افغانی	فیصدی از قرار مجموع ضمانت نامه های بانکی
تضمین نقده	10,637	22.10%
ارزش تضمین جایداد	3,181	6.60%
تضمین متقابل	19,563	40.60%
مجموع	33,380	69.30%

جدول 13: نسبت پوشش تضمین نقده، جایداد و تضمین متقابل ضمانت نامه های بانکی سکتور بانکی

⁷ سایر ضمانت نامه های بانکی: شامل ضمانت نامه های است که به شکل ضمانت نامه مزایده، حسن اجرای کار و پیش پرداخت نمی باشد. مانند ضمانت های لازم برای دریافت جواز شرکت امنیتی از وزارت امور داخله.

⁸ یک سند کتبی است که از سوی بانک برای متقاضی صادر گردیده طوریکه متقاضی میتواند پول قرارداد را بشکل پیشکی دریافت نماید. همچنان متقاضی حسب درخواست قرارداد کننده ساختمانی، پس از برداشت نهائی پول قرارداد بشکل پیشکی باید به تعهدات قرارداد خود ادامه دهد.